

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

**JOLANDA
BERTOLE**

KJER JE
INFRASTRUKTURA,
JE TUDI ŠPORT

Ljubljana

RAZVESELILI SMO SE POMLADI IN ZAČELI UREJATI GREDICE, DA BODO NA NJIH USPEVALI MLADI POGANJKI. TEM JE NAMENJENA TUDI PRENOVLJENA PALAČA CUKRARNA, KI SO JO MLADI POIMENOVALI BAZA. NA TRENINGU SMO OBISKALI MLADE PLAVALCE IN HOKEJISTE, NATO PA MORDA ŠE ZADNJIČ NA STARI AVTOBUSNI POSTAJI KUPILI VOZOVNICO V SVET.

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Kako pomembno se je umiriti, zbrati moči in začeti znova, nam vsako leto spomladi dokazujejo sile narave, katerih del smo tudi ljudje. Veliko se lahko naučimo z opazovanjem brstenja mladih poganjkov, nastajanja ptičjega gnezda, odraščanja paglavcev in polzenja dežnih kapelj po okenski šipi. Vrtničarji, ki bodo lopate in vile kmalu zasadili v zemljo, to dobro vedo. Zanje in za vse, ki bi si radi na vrtu ali balkonu uredili gredice, smo pripravili nekaj nasvetov, kako poskrbeti za čim boljšo rast bodočih solat, juh in prigrizkov. Tako kot rastejo trave in misli, rastejo tudi lepo urejene soseske za mlade družine, pare in posameznike, ki se bodo kmalu lahko vselili v prijetna stanovanja. Svoj prostor so v prenovljeni Palači Cukrarna na pomlad dobili še mladi. Poimenovali so ga BAZA in točno to bo. Baza, iz katere bodo lahko naše mesto ves čas pomlajevali s svojimi svežimi domislicami. Po enem letu od odprtja smo obiskali Športni center Ilirija. Tam so nas pozdravili navdušeni plavalci, ki imajo zdaj dovolj prostora za treninge, kar se bo gotovo poznalo tudi na njihovih rezultatih. Kratek sprehod skozi vedno bolj zelen park Tivoli nas je vodil še na obisk k najmlajšim hokejistom, ki so se po ledu velike dvorane v Hali Tivoli zagreto podili za pakom. Na OŠ Livada pa enako zavzeto trenirajo nekaj drugega. Vsak dan si vsi, učenci in učitelji, vzamejo 10 minut odmora in berejo. Odlična ideja, kajne! Morda pa bi to lahko poskusili še vi. Nekaj minut na dan privoščiti sebi in odpotovati v čudovite svetove, ki se skrivajo med listi papirja. Začnete lahko kar tukaj, v svojem mestu.

Jolanda Bertole je televizijski glas, ki ga ob misli na drsanje slišimo, kot bi bil v našem ušesu. Prva ženska komentatorka športa, zaposlena na RTV Slovenija, pa je komentirala marsikaj, celo njej zelo ljub nogomet. Ni športa, ki se ga ne bi lotila z menda pregovorno marljivostjo, poglobljenostjo in resnostjo. Pogovor z njo preberite na straneh 26–29.

Ljubljana

marec 2026

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak
(predsednik), Manuela Ela
Piškur (podpredsednica),
Maruša Babnik, dr. Tina
Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica

odgovornega urednika
Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Nejc Čampelj

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

134.450 izvodov

**Predloge, pohvale, kritike
ali le pozdrave pošljite na:**
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem
papirju. Glasilo brezplačno
prejme vsako gospodinjstvo v
Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

MATEVŽ KOROŠEC

naravovarstveni nadzornik v Krajinskem parku Tivoli,
Rožnik in Šišenski hrib

Pomlad na Rožniku

Ko se na sončen spomladanski dan odpravimo na Rožnik, nas med hojo objame nežno žvrgolenje ptic, za katere se v tem času začenja gnezditveno obdobje. Vrh Rožnika (393 metrov) je eden izmed šestih vrhov gričevnatega gozdnega prostora Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Celotno območje je ostanek nekdanj obsežnega sklenjenega gozdnega ekosistema Ljubljanske kotline. Skozi čas se je gozdni prostor krčil in obdal ga je urbani del mesta. Naravno okolje se je tako tesno povezalo z mestom, da je postalo njegov neločljivi del, pri tem pa ohranilo značilno krajinsko podobo in preplet različnih ekosistemov.

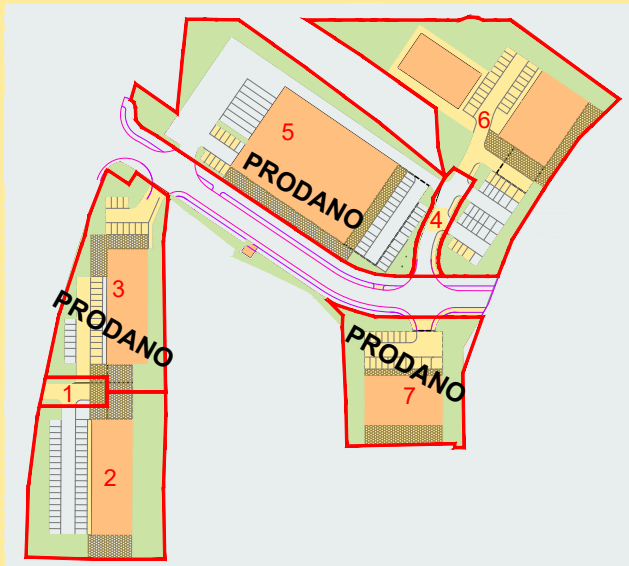
Poti proti vrhu so mestoma strme, ravno prav, da občutimo prijeten napor. Okoli nas se favna in flora počasi prebujata iz zimskega spanca; opazujemo prvo pomladansko cvetje, kot so žafrani, trobentice in zvončki, ki prekrivajo gozdna tla kot živa preproga. Na vrhu je poleg današnje gostilne urejena Cankarjeva spominska soba v poslopju, kjer je med letoma 1910 in 1917 živel in ustvarjal pisatelj Ivan Cankar. Malo višje od hiše stoji

cerkev Marijinega obiskanja, pod njeno streho pa ima zatočišče kolonija netopirjev malih podkovnjakov. Ta simpatični hribček nad Ljubljano ponuja trenutek za počitek, kratek pobeg iz mestne gneče, ko na bližnji klopki globoko vdihnemo svež zrak in si dovolimo, da nas objame umirjenost narave.

Seveda pa obisk Rožnika ne bi bil popoln brez odličnega, zdaj že legendarnega flancata. Ko se okrepčamo in spočijemo, se odpravimo naprej. Izbiramo lahko med številnimi potmi in stezami, odvisno od našega razpoloženja. Lahko se odpravimo prek Drenikovega vrha proti mestnemu parku Tivoli ali pa se spustimo po vijugasti poti mimo gostilne Čad nazaj proti Rožni dolini.

Pomembno je, da ne pozabimo: zeleno oazo krajinskega parka sredi Ljubljane si delimo z mnogimi vidnimi in nevidnimi prebivalci, zanje pa so zaslužne tudi generacije prednikov, ki so jo skrbno varovali. V tem prepletu narave in mesta ostaja Rožnik prostor tišine, navdiha in ravno vesja – dragocena dediščina, ki jo z vsakim obiskom znova soustvarjamo in neokrnjeno puščamo našim zanamcem.

PRODAJA NEPREMIČNIN V EKONOMSKO-POSLOVNI CONI ZALOG

Predmet prodaje so nepremičnine na območju prihodnje Ekonomsko-poslovne cone Zalog, velike 2,7 hektarja. Do območja je s severozahodne strani mogoč dostop z avtoceste (izvoz Zadobrova) čez Cesto v Prod, južno pa se območje preko Industrijske ceste navezuje na Zaloško cesto. Cona je v celoti komunalno opremljena z vso potrebno javno gospodarsko infrastrukturo za priključitev stavb na obravnavanem območju.

Predmet javnega zbiranja ponudb je prodaja stavbnih zemljišč, ki so namenjena tehnološkimi parkom, proizvodnim dejavnostim z industrijskimi stavbami in skladišči ter spremljajočimi stavbami za storitvene dejavnosti mikro, malih in srednje velikih podjetij, in prodaja dveh zemljišč, ki v naravi predstavljata možno dostopno cesto do dveh različnih stavbnih zemljišč, v idealnem deležu do polovice.

Prodaja se bo nadaljevala po metodi javnega zbiranja ponudb. Razpis je objavljen na spletnem mestu MOL. Do njega lahko dostopate s skeniranjem QR-kode spodaj.

Za dodatne informacije pišite na jzpepczalog@ljubljana.si.

Na podlagi drugega odstavka 65. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 31/21 – uradno prečiščeno besedilo)

SKLICUJEM

**ZBOR OBČANOV ČETRTNE
SKUPNOSTI GOLOVEC.**

Zbor bo v sredo, **20. 5. 2026**, ob 17. uri v Osnovni šoli Karla Destovnika - Kajuha, Jakčeva ulica 42.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti
2. Potrditev dnevnega reda
3. Parkirna problematika in območja za pešce v Štepanjskem naselju:
 - a) nagovor župana
 - b) predstavitev problematike in predlogov sklepov
 - c) razprava
 - d) glasovanje o predlogih sklepov

Župan MOL
Zoran Janković

Povejte, kako samooskrbni smo v Ljubljani

MOL z različnimi aktivnostmi spodbuja samooskrbo, zanima pa nas tudi, kako k temu prispevate vi. Pridelujete sadje in zelenjavo na vrtu, balkonu ali drugače?

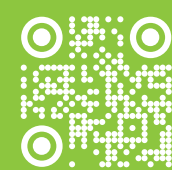
Vabimo vas, da izpolnite anketo in nam tako pomagate načrtovati prihodnost samooskrbe v Ljubljani.

**ZAVAROVALNICA SAVA
20 km**

**GARMIN
12,5 km**

PRIJAVE SO MOŽNE
DO 17. APRILA 2026

**9. MAJ
PRIJAVI
SE!**

**OTP
BANKA
TEK TROJK**

Zbiramo predloge za Župančičeve nagrade

Do 15. aprila zbiramo predloge za Župančičeve nagrade za leto 2026, najvišja priznanja s področja kulture in umetnosti v Ljubljani. Podelili bomo največ štiri Župančičeve nagrade, od tega eno za življenjsko delo za izjemne kulturne stvaritve iz daljšega obdobja, ki trajno bogatijo kulturno zakladnico MOL in so lahko izjemen kulturni dosežek tudi v mednarodnem merilu, ter tri za dveletno obdobje za izjemne kulturne stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju minulih dveh let, to je od konca marca 2024 do vključno marca letos.

Župančičevo nagrado lahko prejmejo posamezniki, ki ustvarjajo na območju MOL, pobude pa lahko dajo posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež na območju MOL. Celoten razpis je objavljen na spletnem mestu MOL. Za dodatne informacije pokličite 01/306 48 16 ali pišite na sasa.ogrizek@ljubljana.si.

IZBIRAMO DREVO IN DREVORED LETA 2025

V Ljubljani izbiramo že sedmo drevo leta in tretji drevored leta. Med »kandidati«, ki ste jih predlagali meščanke in meščani, je strokovna komisija izbrala sedem finalistov v vsaki kategoriji. Vabimo vas, da oddate glas za drevo in drevored, ki si po vašem mnenju zaslužita laskavi naziv drevo in drevored leta 2025 v Ljubljani.

Spletno glasovanje bo potekalo do nedelje, 12. aprila 2026, drevo in drevored leta pa bomo razglasili 22. aprila, na svetovni dan Zemlje.

Za drevo leta glasujte s skeniranjem QR-kode

Za drevored leta glasujte s skeniranjem QR-kode

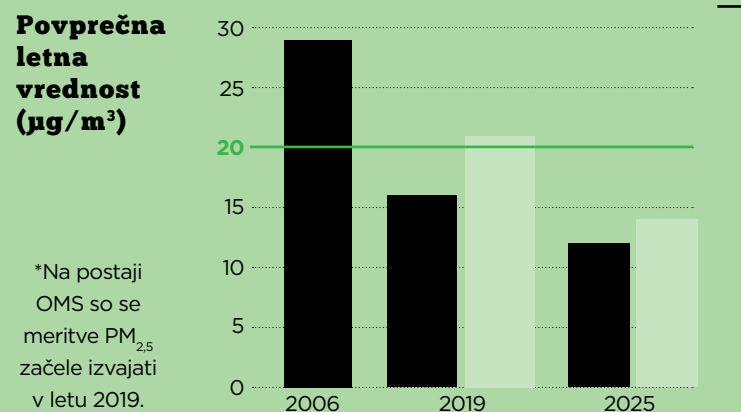
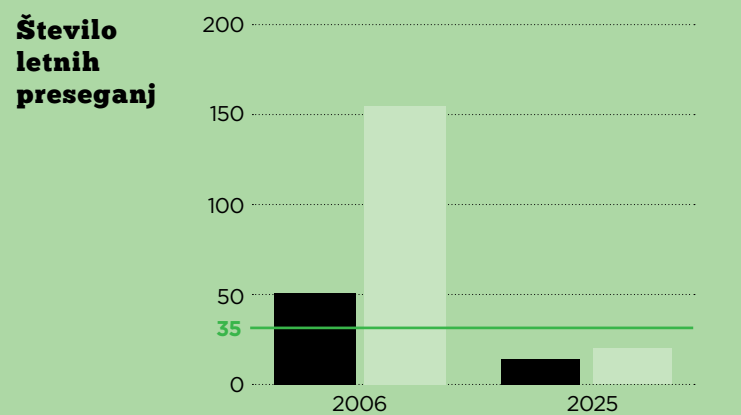
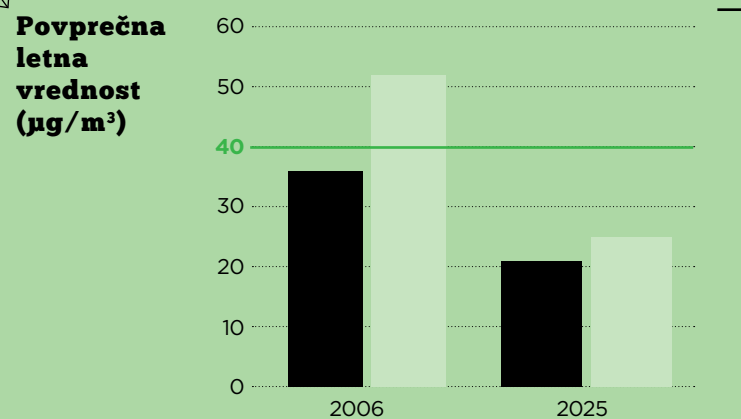

Zapisniki in
magnetogramski zapisi
sej Mestnega sveta
MOL so objavljeni v
rubriki Seje Mestnega
sveta na ljubljana.si.

Kakovost zraka v Ljubljani

Kakovost zraka v Ljubljani je danes veliko boljša kot pred desetletji. S številnimi ukrepi na področju trajnostne mobilnosti in energetike je MOL dosegla, da vse merilne postaje v večjem delu leta po posameznih parametrih prikazujejo številke, ki so glede na veljavno zakonodajo pod mejnimi vrednostmi. V mestu sicer zlasti med kurilno sezono občasno presežemo mejno vrednost delcev PM, in to predvsem zaradi individualnih kurišč, ki jih je največ na obrobju mesta in na primestnih območjih.

■ Postaja ARSO ■ Postaja OMS — Mejna vrednost

*Na postaji OMS so se meritve $\text{PM}_{2,5}$ začele izvajati v letu 2019.

3 poglavitni izzivi

- 1 individualna kurišča
- 2 140.000 vozil dnevno iz sosednjih občin
- 3 onesnažen zrak iz sosednjih občin in širše

Kakovost zraka v Ljubljani se spremlja na 4 lokacijah

1. OMS na križišču Tivolske in Vošnjakove ceste (status prometne postaje) – v upravljanju MOL
2. ARSO ob Vojkovi cesti za Bežigradom (status zaledne postaje) – v upravljanju ARSO
3. Celovška cesta (status prometne postaje) – v upravljanju ARSO
4. Vič v neposredni bližini Ceste v Mestni log (status zaledne postaje) – v upravljanju ARSO

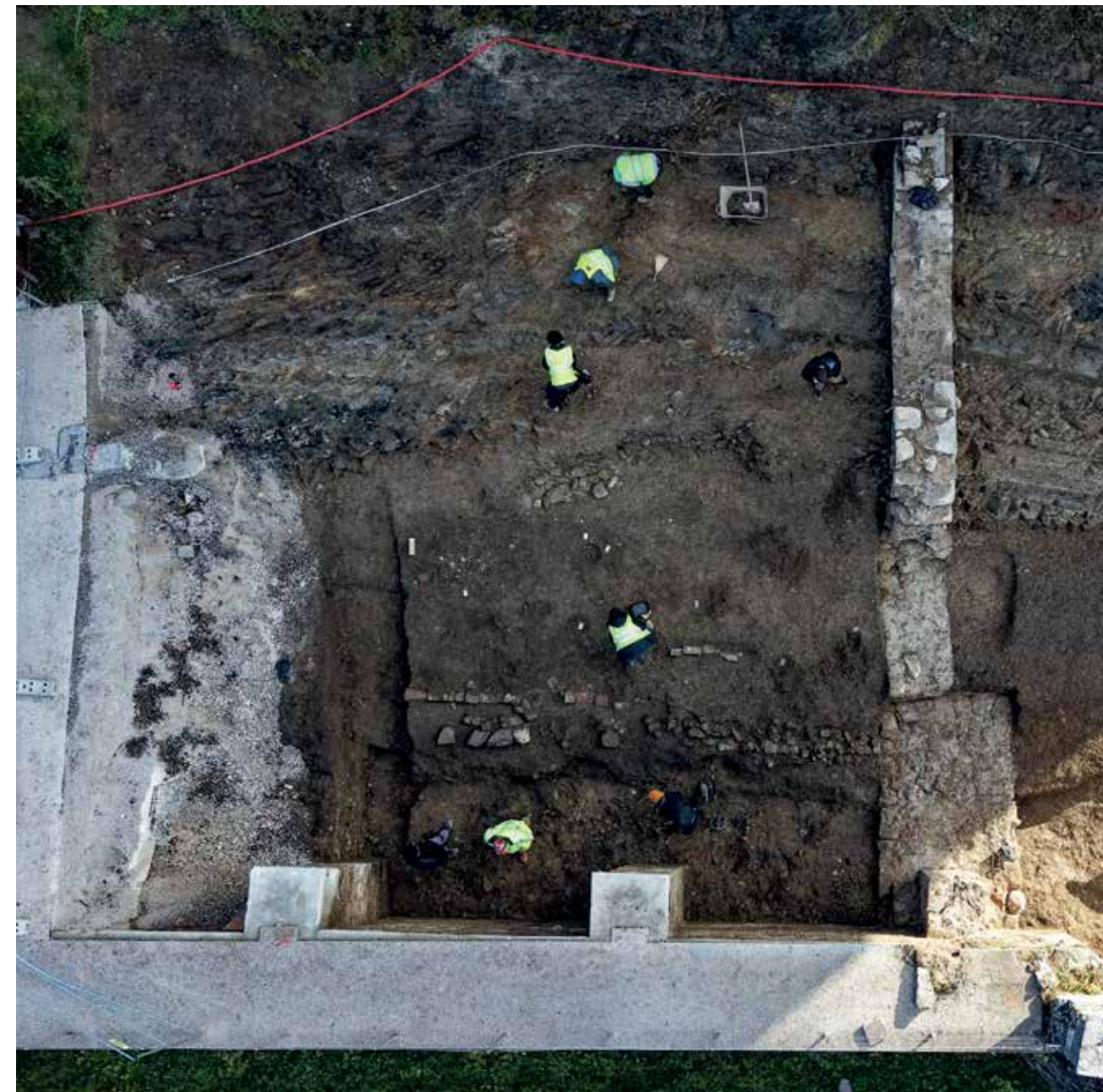
Nekaj ukrepov, ki so pripomogli k izboljšanju kakovosti zraka

izgradnja daljinskih sistemov ogrevanja (vročevod in plinovod)
 – na sistem daljinskega ogrevanja je priključenih že več kot 64.500 objektov (okoli 81 %) | *izgradnja plinsko-parne enote v TE-TOL – zamenjava 70 % premoga z zemeljskim plinom* | izgradnja biomasne enote – z uporabo lesnih sekancev se bomo premogu v celoti izognili | **OZELENJEVANJE MESTA** | *zaprtje mestnega središča za motorizirani promet – območje za pešce meri že okoli 20 ha* | ozelenitev voznega parka LPP (metan, električni avtobusi, avtobusi na vodik) in javnih podjetij MOL | **NA P+R STANEŽIČE SMO ODPRLI POLNILNI PARK ZA ALTERNATIVNA GORIVA**, V KATEREM JE POLEG POLNILNIC ZA AVTOBUSE NA ELEKTRIČNI POGON TUDI PRVA JAVNA POLNILNICA ZA VOZILA NA VODIKOV POGON | *vzpostavljanje rumenih pasov na mestnih vpadnicah – izboljšanje pretočnosti avtobusnega prometa* | optimizacija avtobusnih linij, širitev v sosednje občine | več kot 350 km urejenih kolesarskih površin v obliki kolesarskih pasov na pločniku ali vozišču, ločenih kolesarskih stez ter skupnih poti za pešce in kolesarje | **7 PARKIRIŠČ P+R** | **ENERGETSKA PRENOVA OBJEKTOV V LASTI MOL IN UREJANJE 51 SONČNIH ELEKTRARN NA OBJEKTIH MOL**

Vodik je šik

Na poti do cilja Misije 100, torej, da do leta 2030 postanemo podnebno nevtrarno in pametno mesto, je Energetika Ljubljana naredila pomemben premik naprej. Na prometnem vozlišču P+R v Stanežičah je odprla polnilni park za alternativna goriva z 12 polnilnimi mesti za mestne avtobuse na električni pogon in prvo javno vodikovo polnilnico za avtobuse ter osebna in tovorna vozila v Sloveniji. »Uporaba alternativnih goriv ni modna muha, ampak tehnološko nujna rešitev, ki bo zmanjšala okoljski odtis prometa in prispevala k izboljšanju kakovosti zraka,« je povedal Srečko Trunkelj, namestnik direktorja in vodja sektorja za investicije in razvoj.

Arheologija v živo

Jutranje sonce odstira meglice z Grajskega griča, ekipa arheologov pa na kraju nekdanjega vhodnega stolpa na bastiji razkriva plast za plastjo tal, da bi odstrla zgodbe preteklosti Ljubljanskega gradu. Med najnovejšimi odkritji je večje število kovinskih predmetov, kot so romarska svetinjska utež za novce, francoski gumb in več kovanih železnih žebeljev, ki poleg ostankov ognjišča nakazujejo, da je tu nekoč morda delovala kovačnica. Arheološka izkopavanja pod vodstvom Mestnega muzeja Ljubljana so razkrila tudi detajle srednjeveškega obzidja in dva lepo ohranjena portala. Izkopavanja si lahko ogledate na vodenih ogledih, proste termine pa najdete na mgml.si.

Super čiščenje superg

»Hude nove superge!« vam bodo rekli, ko boste blesteli s svojo spomladansko garderobo. »Niso nove, ampak očiščene pri The Sole Cleanic,« se boste pohvalili in pridobili nekaj okoljskih karmičnih točk, ker ohranjate, namesto kupujete. Prva klinika za čiščenje obutve pri nas je pogruntavščina Jane in Andraža Zdravje, ki obožujeta superge in vse, kar je z njimi povezano. »Odstranila sva že vse od vina do voska, ni da ni,« pravita. Na kakšnih zabavnih dogodkih vam čevlje ocedita na čistilni postaji, lahko pa jih prinesete tudi na eno od zbirnih mest, objavljenih na thesolecleanic.com. Nazaj boste dobili očiščene, sijoče in odišavljene.

Plemenit boj pod košem

Športna dvorana Vižmarje Brod na naslovu Na gaju 2 je bila za Valentinov konec tedna prizorišče 2. Markovega meta, mednarodnega turnirja v košarki za mlade do 16. leta. V spomin na nekdanjega igralca Marka Marolta, ki je prehitro končal svojo športno in življenjsko pot, ga je pripravil Košarkarski klub Ljubljana. Na parketu dvorane se je pomerilo osem ekip iz petih držav. Boji mladih košarkarjev so bili neizprosni, pomemben je bil vsak koš, na koncu pa je slavila ekipa KK Janče. Še bolj kot končni rezultat štejejo nova prijateljstva in druženje, predvsem pa obljuba, da bodo tudi prihodnje leto pod koši obudili spomin na Marka.

Novi dom mladih

V Palači Cukrarna, stavbi z bogato zgodovino in tisočnimi spomini, se pišejo nove zgodbe, polne mladostne energije. Tu so mladi dobili osrednji mladinski center v Ljubljani, ki so mu sami izbrali ime BAZA.

Palača Cukrarna na Ambroževem trgu 3 ima bogato zgodovino in zapuščino. Nekoč so bila v njej predvsem stanovanja, danes pa vanjo vstopajo mladi ljudje, ki bodo tu lahko razprli krila in v varnem okolju ustvarjali, se povezovali, razvijali svoje talente, se družili in učili ter tako aktivno sooblikovali naše mesto. BAZA, Center mladih Ljubljana, pomeni veliko pridobitev za mlade z vseh koncev Ljubljane in je nadgradnja programov mladinskih četrtih centrov, ki delujejo na različnih lokacijah po mestu in so aktivno vpeti v svojo okolico. Ker je BAZA namenjena mladim, so ji ti določili tudi ime. 19 mladih

ustvarjalcev je pod vodstvom mentorjev skozi več faz postopka izbralo ime, ki simbolizira temelj, izhodišče in skupni prostor. Kraj, kjer se mladi povezujejo in soustvarjajo sočutno skupnost. Center mladih Ljubljana je tako postal BAZA.

V štirih nadstropjih se razprostira kar 2000 kvadratnih metrov površin, ki so namenjene različnim aktivnostim. V pritličju je Kavarna BAZA, prostor za sproščeno kramljanje ob odlični hrani. Kavarno vodi BIC Ljubljana, v njej pa dijaki pridobivajo delovne izkušnje in krepijo zaposlitvene kompetence. Seveda v njihovi ponudbi ni alkohola.

Nasproti kavarne sta coworking prostor za druženje in učenje ter infotočka, kjer dobite vse informacije o delovanju BAZE. Vsebine v pritličju so namenjene najširšemu krogu ljudi, mladim in malo manj mladim. Dostop do drugih nadstropij pa imajo le člani BAZE.

Članstvo v BAZI temelji na solidarnosti, odgovornosti in pripadnosti, zato se članarina ne meri v evrih, ampak se prisluži s prostovoljnim delom. Pod vodstvom mentorja bodoči član opravi 20 ur prostovoljnega dela, v okviru katerega spozna hišo, njena pravila in hišni red ter izkaže odgovornost do opreme in drugih uporabnikov prostorov. Po opravljenih prostovoljnih urah sledi še tečaj sočutja, na katerem spozna, da je sočutje temelj zdravih odnosov in ima izjemen pomen za delovanje celotne družbe. Članstvo velja eno leto in v tem času ima vsakdo dostop do vseh vsebin v BAZI. Delovanje BAZE je zastavljeno tako, da mladi prostore

uporabljajo čim bolj samostojno in prosto. Program zato ne bo v celoti zastavljen vnaprej, ampak se bo prilagajal njihovim potrebam in željam.

Javni zavod Mladi zmaji, ki upravlja Palačo Cukrarna, želi z mladimi v BAZI zgraditi skupnost in medsebojno zaupanje. V svojo družbo zato vabijo mlade z idejami, načrti in sanjami, ki ne vedo, kako jih uresničiti. Mlade gledališke skupine, ki bi rade na oder postavile prvo predstavo, glasbenike, ki si želijo odigrati prvi koncert, ustvarjalce najrazličnejših vsebin, ki potrebujejo prostor, podporo in dodatno znanje, pa tudi mlade podjetnike, ki so na začetku svoje poti. Tu bodo občutili, da so pomemben del družbe, da njihovo mnenje šteje in da soustvarjajo naše mesto. V BAZI bodo dobili kompetence za aktivno vključevanje v družbo, mladinski delavci pa bodo spodbujali tudi aktivno državljanstvo in medgeneracijsko sodelovanje.

V zahtevnih časih, v katerih živimo, mladim ni lahko, soočajo se s številnimi izzivi odrasčanja, odnosi in iščejo svojo pot. Ko breme sveta postane pretežko, lahko pridejo v BAZO tudi po pomoč. Psihosocialno pomoč ponujajo svetovalci Centra za pomoč mladim, ki so v BAZI vsako sredo na voljo za pogovore in svetovanja. Več informacij o njihovi pomoči dobite na infotočki oziroma na spletnem mestu Centra za pomoč mladim cpm-drustvo.si.

Kompleks izrednega pomena za mesto

Palača Cukrarna, ki je bila zgrajena leta 1828, je z vidika kulturne dediščine izrednega pomena. Ker je primer zgodnje industrijske arhitekturne dediščine, je prenova potekala v skladu z določili Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Zasnovana je bila tako, da so na zunanji strani ostali ohranjeni gabariti stavbe, oblika in velikost strehe, v notranjosti pa leseni in kamniti tlaki v pritličju, kamnito stopnišče, stropi ter okna in polkna. Moderen dodatek staremu objektu pa je prizidek na vzhodni strani z jekleno konstrukcijo in steklenim ovojem, v katerem so servisni prostori. Zdaj sta v polnosti zaživela oba dela Cukrarne, na eni strani Roške ceste je osrednji razstaveni prostor, na drugi pa osrednji mladinski center.

① Prenova Palače Cukrarna je del širše revitalizacije območja ob Ljubljani. BAZA, Center mladih Ljubljana, skupaj z Galerijo Cukrarna, osrednjim razstaviščem v Ljubljani in enim najpomembnejših razstavnih objektov v Sloveniji, ter Centrom Rog zaokroža prostor, ki spodbuja ustvarjalnost, sodelovanje in razvoj novih idej.

② Vrata BAZE, Centra mladih Ljubljana, so odprta od jutra do večera. Osrednji mladinski center v Ljubljani vodi Javni zavod Mladi zmaji. Vse podrobnosti o aktivnostih v BAZI najdete na baza-mladizmaji.si.

③ V BAZI je veliko prostora za ustvarjanje, druženje in učenje novih spretnosti. Tu bodo potekali tudi družabni, kulturni, socialni in športni programi, ki bodo povezovali mlade.

④ Na eni strani bo BAZA polna ustvarjalnega vrveža, na drugi pa bodo mladim na voljo prostori za umiritev, razmišljanje in treniranje čuječnosti.

⑤ BAZA je tudi digitalno in medijsko središče, kjer lahko mladi razvijajo ideje na digitalni kreativni platformi in jih delijo prek mladinskega podkasta. Tehnološki navdušenci bodo z veseljem uporabljali tudi igričarsko sobo ali raziskovali virtualni svet.

⑥ Dvorana čaka na mlade umetnice in umetnike. Si upate sanjati o premierni izvedbi svoje predstave ali koncerta na tem odru?

Na območju Brda je več med seboj povezanih sosesk, v katerih se prepletajo stanovanja republiškega in občinskega stanovanjskega sklada. Stanovanja JSS MOL so umeščena v prijetno zeleno okolje, kakovost bivanja v tej soseski pa zvišuje še paviljon sredi nje, skupnostni prostor, v katerem potekajo številne aktivnosti, ki krepijo občutek povezanosti med stanovalci.

Soseska Zvezna ulica že dobiva prve stanovalce. JSS MOL je tam zagotovil 87 stanovanj različnih velikosti, podzemno garažo, skupnostni prostor in sanitarni prostor za voznike mestnih avtobusov. Dodana vrednost pa je zagotovo osrednji prostor z zelenicami, drevesi, rekreacijskimi površinami in igrali za otroke.

Tukaj sem doma

Snežno bele stene, prazne sobe in še nedotaknjen parket. To je stanovanje. Ko stene ne bodo več snežno bele, sobe ne prazne, na parketu pa se bodo že poznale sledi uporabe, to ne bo več le stanovanje, ampak dom.

V soseski ob Litijski in Pesarski cesti izvajalci končujejo dela. 95 stanovanj in dve bivalni skupnosti za starejše bo kmalu pripravljenih na vselitev. Soseska bo imela tudi skupni prostor za druženje, dva poslovna prostora in podzemno garažo.

Na območju Rakove jelše postopoma rastejo kar tri soseske. Pred tremi leti so tu zgradili prvih 156 mestnih stanovanj, tik pred zaključkom gradnje je druga soseska, v kateri bo 99 stanovanj, prihodnje leto pa načrtujejo še začetek gradnje tretje. Vse skupaj bo tam 308 mestnih najemnih stanovanj.

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN!

V

soseski Zvezna ulica posamezniki, pari in mlade družine prav te dni prvič odpirajo vrata v stanovanja, v katerih si bodo uredili svoj dom. Za večino izmed njih bo to prvi samostojni dom. Javni stanovanjski sklad MOL (JSS MOL) je na območju zgradil 87 mestnih stanovanj v štirih stolpih, s katerimi je zaokrožil stanovanjsko sosesko, ki je v zadnjih letih s projekti različnih investorjev nastala med Flajšmanovo, Zvezno, Šmartinsko, Jelinčičevo in Kavčičevo ulico. Pri tem pa niso poskrbeli samo za stanovanja, ampak so znotraj soseske uredili še zelene in rekreacijske površine ter igrišče za male raziskovalce sveta. Na tem skupnem prostoru, namenjenem vsem stanovalcem, se bodo zagotovo spletle medsosedske vezi in razvili odnosi, povsem drugačni od velikokrat le osnovnih neosebnihih pozdravov v dvigalu ali na stopnišču. Direktor JSS MOL Sašo Rink poudarja, da s tem, ko v stanovanjske soseske umeščamo tudi urejene zunanje površine in skupnostne prostore, gradimo skupnost, ki bogati celo mesto.

V Ljubljani je 4747 mestnih najemnih stanovanj JSS MOL, kmalu pa bo ta številka še večja, saj sta dve soseski tik pred odprtjem. Do letošnjega poletja naj bi se prvi stanovalci vselili v novo sosesko ob Pesarski in Litijski cesti, kmalu zatem pa še v sosesko na Rakovi jelši.

Na JSS MOL se zavedajo, da te enote ne bodo rešile vseh stanovanjskih stisk v Ljubljani. Ker pa so aktivnosti na področju zagotavljanja javnih stanovanj v zadnjem obdobju tudi na državni ravni dobile velik pospešek, direktor Sašo Rink v prihodnost zre z velikim optimizmom. »Zaradi finančne podpore, ki jo je vzpostavila vlada, lažje dihamo, učinkovito plani-

**NA SVOJ DOM
V LJUBLJANI ŠE
VEDNO ČAKA
VELIKO LJUDI, ZATO
NA JSS MOL SKUPAJ
Z MOL DELAJO S
POLNO PARO, DA
BI ZAGOTOVILI ČIM
VEČ NAJEMNIH
STANOVANJ.**

ramo nadaljnje investicije, predvsem pa z nekoliko manj skrbi zremo v prihodnost vseh čakajočih pred našimi vrati, ki v tem trenutku ne morejo do stanovanja,« poudarja Rink.

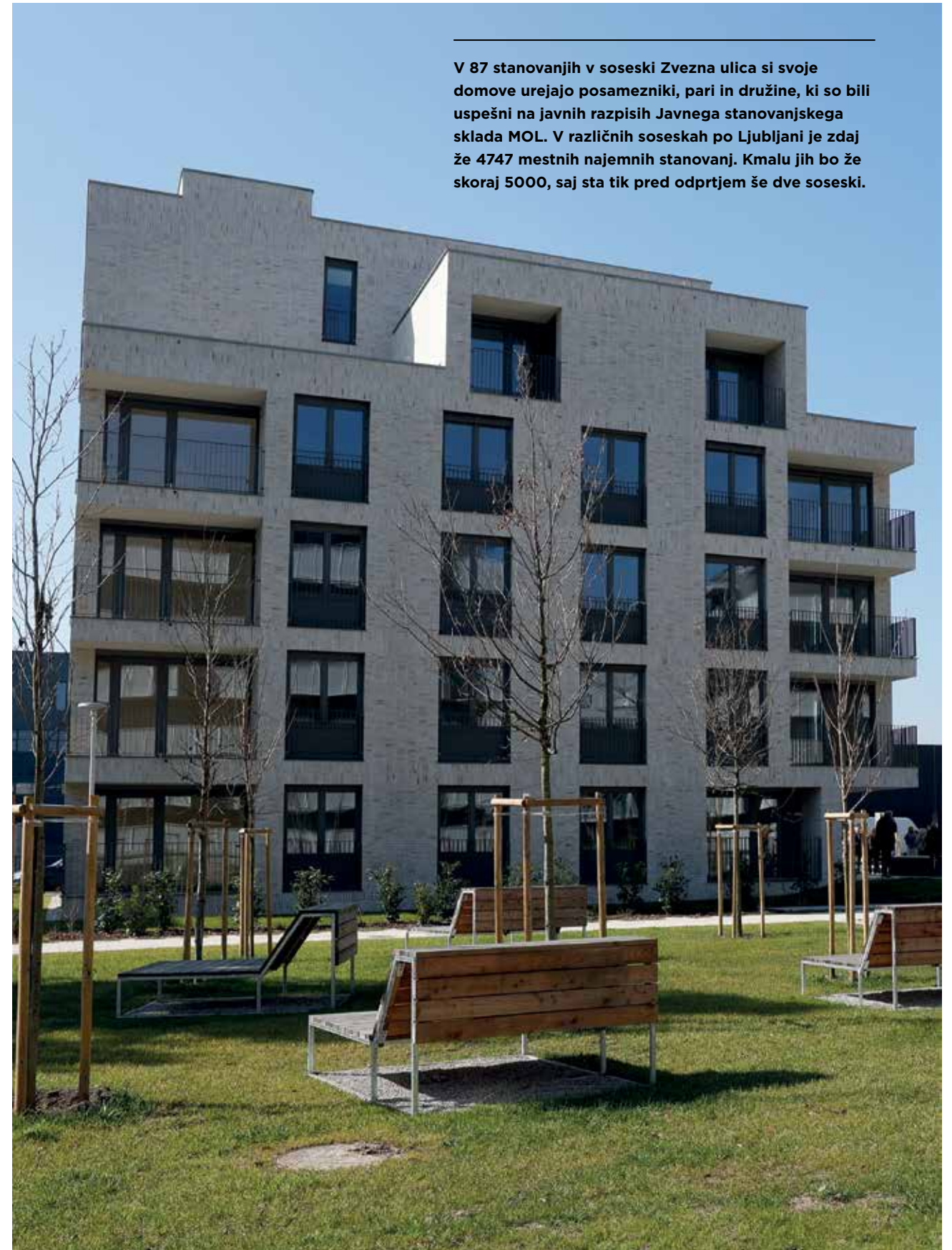
Vrsta tistih, ki v Ljubljani čakajo na svoj dom, je še vedno dolga, zato na JSS MOL skupaj z MOL delajo

s polno paro, da bi zagotovili čim več najemnih stanovanj. Izdelane imajo načrte za gradnjo številnih novih stanovanj, s katerimi želijo omogočiti najem mestnega stanovanja vsakomur, ki si to želi. Tik pred vrati je na primer začetek gradnje 361 mestnih stanovanj ob Povšetovi ulici, če pogledamo malce dlje v prihodnost, pa naj omenimo samo največja dva projekta. Prvi je soseska ob Cesti dveh cesarjev, kjer naj bi zgradili okoli 500 stanovanj, drugi pa Stanežiče, kjer bo v okviru celovitega urejanja območja prostor za okoli 2200 novih mestnih stanovanj.

Topel in varen dom je osnova za življenje, za ustvarjanje družine. Doma se pišejo najlepše zgodbe in ustvarjajo najlepši spomini. Upamo, da se bodo v prihodnjih letih pisale številne lepe zgodbe tudi v mestnih stanovanjih.

JSS MOL objavo naslednjega večjega javnega razpisa za najem mestnih stanovanj načrtuje jeseni prihodnje leto. Že letos pa pripravljajo objavo javnega razpisa za najem stanovanj za mlade Ljubljančanke in Ljubljančane, stare do 29 let.

V 87 stanovanjih v soseski Zvezna ulica si svoje domove urejajo posamezniki, pari in družine, ki so bili uspešni na javnih razpisih Javnega stanovanjskega sklada MOL. V različnih soseskah po Ljubljani je zdaj že 4747 mestnih najemnih stanovanj. Kmalu jih bo že skoraj 5000, saj sta tik pred odprtjem še dve soseski.

Na Livadi berejo vsi

Včasih se zavemo, da so pravzaprav malenkosti tiste, ki spreminjajo svet na bolje. To bi lahko rekli tudi za projekt Od Alje do Žana, ki v ospredje postavlja duševno zdravje osnovnošolcev, pri čemer se osredotoča na odnose, pomen skupnosti in medsebojne pomoči. Nastal je na podlagi programa velike strokovnjakinje za otroško psihiatrijo, humanitarke in častne meščanke Ljubljane dr. Anice Mikuš Kos.

Projekt pilotno poteka na desetih šolah po Sloveniji, v Ljubljani sta se mu pridružili OŠ Kolezija in OŠ Livada. Vodja projekta Od Alje do Žana Ema Randl razlaga, da želijo spet aktivirati vse naravne vire, ki jih imajo šole na voljo, od lokalne skupnosti do staršev in prostovoljcev. »Želimo spremeniti vrednotni sistem šol, saj menimo, da je odnos, ki ga otrok goji do součenca, prijatelja, enako pomemben kot ocene. V šole želimo vrniti vrednote, kot so empatija, sočutje,

medsebojna pomoč in aktivno državljanstvo,« našteva Ema.

Na OŠ Livada na Ulici Dušana Kraigherja 2, kjer imajo zelo pestro narodnostno sestavo učencev, so se odločili, da bodo spodbujali branje. Koordinatorica projekta Barbara Vodopivec je povedala, da učitelji velikokrat ugotavljajo, kako slabo otroci berejo, zato na šoli že več let izvajajo različne bralne dejavnosti, v okviru projekta pa so jih še nadgradili in razširili.

Pri tem so zelo kreativni. Po šolski stavbi so na primer uredili več bralnih kotičkov, jih opremili s knjigami in revijami ter udobnimi blazinami za sedenje. Uvedli so 10 minut branja na dan, ko vsi v šoli ustavijo redno delo, se umirijo in sočasno berejo – učenci, učitelji in drugi delavci na šoli. Tako ne spodbujajo le branja med otroki, ampak tudi med učitelji in drugimi delavci na šoli, za katere so oblikovali bralni klub, v bralne aktivnosti pa so vključili tudi starše, ki z otroki doma berejo knjige iz bralnega nahrbtnika.

Med bolj priljubljenimi aktivnostmi so še bralne čajanke v jutranjih urah v knjižnici. Imajo namreč veliko učencev vozačev, ki pridejo v šolo že zgodaj, in namesto da čakajo pred šolo, jih povabijo v knjižnico na čaj, piškote in knjigo. Po začetnem omahovanju so zdaj ta jutranja druženja zelo priljubljena. Zanimiva so tudi branja iste zgodbe v različnih jezikih. Otrokom, ki so se preselili k nam, namreč veliko pomeni, da lahko zgodbo preberejo v svojem maternem jeziku. Še posebej vznemirljiva pa je bila bralna soba pobega, ki si jo je zamislila knjižničarka. V njej so učenci s knjigami reševali uganke, ki so jih pripeljale do kode, s katero so lahko odklenili skrinjico z zakladom.

Vsak otrok si zasluži biti slišan in viden, zasluži si odraščati v svetu, v katerem lahko razvija svojo osebnost, pri tem pa se zaveda, da so na prvem mestu spoštovanje, prijateljstvo in medsebojna pomoč. Zato pobudniki projekta Od Alje do Žana, Fundacija Alma, sodelujeta pa še Slovenska filantropija in Zveza Anite Ogulin & ZPM, upajo, da se bodo v prihodnjih letih vanj vključile tudi preostale osnovne šole v Ljubljani.

Mali ledeni zmaji

Po ledeni ploskvi v veliki dvorani Hale Tivoli se podijo majhne postave v nekoliko prevelikih dresih. Drsalke režejo v led, pak pa se močno odbija od palic, ki praskajo po ledeni površini. Slišati je otroški smeh in glasove trenerjev, ki spodbujajo najmlajše hokejiste. Medtem ko nekateri na drsalkah še lovijo ravnotežje, drugi že suvereno vijugajo po ledu.

Trening poteka zelo živahno. Na eni strani dvorane trenirajo otroci, ki hodijo v hokejsko šolo, na drugi nekoliko starejši igralci. Medtem ko najmlajši vadijo prve zavoje in se učijo ustavljanja, se starejši urijo v podajah, streljanju na gol in osnovnih hokejskih akcijah. Po dvorani odmevajo navodila trenerjev, občasno pa tudi vzkliki navdušenja, ko komu uspe posebej lep zadetek.

Hokejska šola je namenjena otrokom, ki v šport šele vstopajo. Najpogosteje se ji pridružijo pri petih ali šestih letih, včasih tudi kakšno leto prej. »Pri hokeju se je najprej treba naučiti drsati. Če otrok začne prepozno, težko ujame vrstnike, zato je dobro, da začne zgodaj,« razloži Mitja Šivic, strokovni vodja nižjih selekcij in glavni trener selekcij U17 in U19 pri Hokejskem klubu Olimpija Ljubljana.

Predznanje ob vpisu ni potrebno, prvi mesec šole pa je brezplačen. Otroci na začetku ne potrebujejo niti celotne hokejske opreme. Zadostujejo drsalke, rokavice, tople hlače, jakna in čelada, za začetek je lahko tudi smučarska. Veliko osnov se učijo skozi igro, saj so prvi treningi namenjeni predvsem razvijanju ravnotežja, koordinacije in občutka za gibanje na ledeni površini.

Treningi hokejske šole potekajo dvakrat tedensko na ledu, poleg tega pa imajo otroci še »suhi« trening v telovadnici, kjer razvijajo koordinacijo, ravnotežje in splošno telesno pripravljenost. Hokejska sezona sicer traja od avgusta do aprila, v poletnih mesecih pa klub organizira tudi posebne hokejske kampе. Sčasoma se otroci vključijo v starostne selekcije, kjer se začnejo udeleževati prvih turnirjev. Najmlajši nastopajo na turnirjih U8, U10 in U12, prvo uradno državno tekmovanje pa jih čaka pri kategoriji U13.

Hokej po besedah Mitje Šivica otrokom ponuja več kot le izpopolnjevanje v športnih veščinah. »To je šport, ki otroke nauči discipline, odgovornosti in timskega dela. V hokeju v nasprotju z drugimi športi ni prostora za zvezdnitvo. Tudi najboljši igralci na svetu, ki služijo milijone, so praviloma zelo prizemljeni ljudje.«

Male zmaje s tribun spremljajo ponosni starši, zaviti v debele jakne in šale. Med njimi je tudi Anže Urbanija, oče dveh mladih hokejistov. »Oba sinova, Oskar in Lan, trenirata hokej, zato sem praktično vsak dan tukaj v dvorani,« pove skozi smeh. »Otrokom je to res v veselje, sam športa prej nisem spremljal, zdaj pa nimam druge izbire,« se pošali.

Hokej sicer velja za šport, ki zahteva precej opreme, vendar prvi koraki niso nujno zelo dragi. Klub najmlajšim omogoča brezplačno izposojlo opreme, starši pa lahko kupijo tudi rabljeno opremo. »Nov začetni komplet lahko stane okoli 200 evrov, seveda pa je zgornja meja praktično neomejena,« pravi Anže Urbanija. Dodaja še, da je poleg stroškov pomembna tudi predanost staršev. »Veliko je vožnje in usklajevanja urnikov, a če otrok uživa, se vse splača.«

Sedemletni Lan na ledu trenira že dve leti. Hokej mu je približal starejši brat Oskar. »Najbolj mi je všeč, ko delamo slalom s palico in pakom,« pove ves nasmejan. Golov je po njegovih besedah dal že kar nekaj. Mraza na ledu sploh ne občuti. »V dvorani me nič ne zebe,« pravi. Kot pravi hokejski navdušenec ima tudi svojega vzornika. »Moj idol je golman članske ekipe HK Olimpija Lukáš Horák,« ponosno izstreli.

Posebnost hokejske šole je tudi to, da so vrata odprta tako dečkom kot

VRATA HOKEJSKE ŠOLE SO ODPRTA TUDI DEKLICAM.

dekllicam. Do približno 15. leta trenirajo skupaj, pozneje pa se lahko dekleta pridružijo ženski ekipi kluba, ki nastopa v državnem prvenstvu in mednarodni ligi. »Deklet je kar nekaj in se odlično ujamejo s fanti. Punce, dobrodošle!« jih povabi Mitja Šivic. Prvi koraki na ledu so morada res še negotovi, a navdušenje otrok je naravnost nalezljivo. Prav v takšni atmosferi se pogosto začnejo prve športne sanje.

Otroke, ki bi se radi preizkusili v hokeju, lahko v hokejsko šolo HK Olimpija Ljubljana vpišete na hkolimpija.si ali v živo v času treningov, ki potekajo v Hali Tivoli na Celovški cesti 25. Treninge vodijo izkušeni trenerji, nekdanji hokejisti, ki otroke v svet hokeja vpeljejo z zanimivim, strokovnim in zabavnim pristopom.

Bazen plavalnih upov

Ko se približujem stavbi novega Športnega centra Ilirija, ki je na Celovški cesti 3 odprta že leto dni, se poskušam spomniti, kakšna je bila pred tem. Kopališče, ki je bilo na začetku 20. stoletja ponos mesta, je zadnja leta propadalo, danes pa je na njegovem mestu zrasel sodoben športni objekt, ki so se ga zagotovo najbolj razveselili tekmovalni plavalci.

Vstopim v ogromno avlo in pogled mi najprej pritegne stalna razstava o Stanku Bloudku, pred katero me že čaka fotograf. Ko zaznam tipičen vonj po kloru in v nosnicah začutim topel zrak, se zavem, da mi bo v ozkih kavbojkah in zimski tuniki ob bazenu, kjer se dobim s Tomažem Torkarjem, trenerjem Plavalnega kluba Olimpija, zelo vroče. Ampak je, kar je. Odpravim se do velikega olimpijskega bazena, kjer se ravno začneja trening dveh skupin plavalcev. Člani in mladinci Olimpije na njegov znak poskačejo v vodo.

»Najprej se bodo razplavalili, približno 20 minut, da se ogrejejo,« mi pove. Potem pa razloži, da v tem delu sezone tipičen osnovni trening tekmovalnih plavalcev zajema aerobni del, pri katerem ponavljajo neprekinjeno ali intervalno plavanje nižjih intenzivnosti na daljše razdalje, trenirajo pa tudi hitrost in izvajajo različne vaje, s katerimi izpopolnjujejo in popravljajo tehniko. Trener jih ves čas spremlja in usmerja, pri tem pa uporablja tudi moderno tehnologijo – podvodne kamere, merilnike srčnega utripa in podobno. »Nekateri plavalci v tej kategoriji morajo trenirati osemkrat do desetkrat na teden, kar pomeni, da vsaj trikrat tedensko treninge opravijo že zjutraj, še pred šolo,« mi pojasni in doda, da vsi plavalci približno trikrat tedensko opravijo tudi suhi trening v fitnesu.

Seveda me zanima tudi, kako na njihove treninge vpliva novi Športni center Ilirija. Sogovornik v smehu pove, da še vedno trenirajo enako kot prej, da pa so pogoji zdaj neprimerno boljši. V bazenu na Kodeljevem, kjer so prej 20 let trenirali pod balonom, je ves čas pihalo, kapljalo ali šumelo, bili so stisnjeni, ob bazenu je bilo prostora komaj za premikanje trenerja. Ilirija pa je sodoben plavalni center z infrastrukturo, ki omogoča tudi izpeljavo velikih mednarodnih plavalnih mitingov. Lani so med drugim že gostili plavalno tekmovanje Central European Countries Meet za kadete, stare od 13 do 15 let, ki ga bodo ponovili tudi letos. »Skratka,

»BAZEN JE HITER, KAR JE ZA TEKMOVALNO PLAVANJE IZJEMNO POMEMBNO, PREDVSEM PA SE V NJEM ZELO DOBRO POČUTIM. ZAME JE VELIKA PREDNOST TUDI TO, DA JE ZELO BLIZU MOJEGA DOMA, ZATO SI LAHKO BOLJE ORGANIZIRAM DAN IN MI OSTANE VEČ ČASA ZA REGENERACIJO.«
NEŽA KLANČAR, OLIMPIJKA IN ČLANICA PK OLIMPIJA

tukaj imamo vse na enem mestu – olimpijski bazen in še enega manjšega, 25-metrskega. Okrog bazena imamo dovolj prostora, da se lahko vsi plavalci pred začetkom treninga ogrejejo in raztegnejo, imamo notranji fitnes, profesionalno opremo in dovolj tribun, da so tekmovanja prijetna za vse udeležence – plavalce, gledalce in sodnike.«

Trenutno v Športnem centru Ilirija redno trenira okoli 20 klubov ali društev. Poleg tekmovalnih in drugih plavalnih klubov tudi Vaterpolo klub Ljubljana Slovan, triatlonci, potapljači in umetnostne plavalke. To pomeni, da sta bazena v kopališču Ilirija zelo zasedena in je zato manj prostih ur za rekreativno plavanje. »Toliko različnih uporabnikov zahteva veliko organizacije pri razporedu treningov, pa tudi pri pripravi bazena, kajti plavalci imamo drugačne potrebe za trening kot denimo vaterpolisti,« za konec še pove Tomaž Torkar. Na srečo jim sodelovanje in medsebojni dogovori za zdaj dobro uspevajo.

Levi delež stroškov različnih plavalnih programov za ljubljanske klube s sofinanciranjem pokrije MOL, zato je plavanje dostopno več otrokom, kot bi jim bilo, če bi morali vse stroške poravnati starši. Prav ta dovolj velik nabor otrok pa je pomemben za nadaljnjo selekcijo talentov in razvoj potencialno vrhunskih plavalcev.

Vzljubili boste tek

**VADBE VAM BODO
POMAGALE PREMAGATI
STRAH PRED TEKOM
IN VAS SPODBUDILE,
DA SE GIBANJA LOTITE
NA PRIJAZEN NAČIN.**

Aprila se bodo kot del brezplačnega programa Gremo na ... začele skupinske vadbe teka, primerne za vse, ki ne glede na starost brez težav hodite. Namenjene so predvsem netekačem in tekačem začetnikom.

Vadbe, ki jih v okviru programa Ljubljana je šport sofinancira MOL, je zasnoval Urban Praprotnik, profesor športne vzgoje, maratonec in vodja društva Urbani tekači. Na njih bi rad ljudem pomagal premagati strah pred tekom in jih spodbudil, da se gibanja lotijo na prijazen način.

»Nekateri mislijo, da tek ni zanje, da je prenaporen, da se preveč zadihajo, da jih začnejo boleti kolena. A teka se je treba lotiti postopno in odgovorno, ne na vrat na nos. Prav to ponuja vadba Gremo od hoje do teka,« pravi Praprotnik. Gre za telesu prijazen trening, ki traja eno uro dvakrat na teden. Udeleženci

boste na njem hoji postopoma dodajali tek. Smisel teka je, da krepí telo, ne samo mišice, ampak tudi kosti. »Bolj ko telo obremenjujemo na primeren način, bolj se utrjuje,« razlaga trener. Ključni dejavniki so primernost, rednost in postopnost. »Treningi so ob vsakem vremenu, dež nas ne sme ustaviti, lahko nas le okrepi,« dodaja. Vadba poteka pod strokovnim vodstvom. Mnogi, ki se teka lotevajo sami, to počnejo na pamet in običajno preveč intenzivno, opozarja Praprotnik. Posledice so lahko poškodbe in zmoten sklep, da tek zanje ni primeren.

Prva skupina se bo zbrala v sredo, 1. aprila, ob 17. uri pred kopališčem v parku Kodeljevo. Treningi teka bodo na tej lokaciji vsak ponedeljek in sredo ob 17.

uri. Za jutranje tekače bo zbor ob torkih in četrtek ob 8. uri na Strelški ulici ob križišču s Cesto slovenskih kmečkih uporov, od koder se bo skupina odpravila na Ljubljanski grad. Ob torkih in četrtek ob 17. uri se bo še ena skupina bodočih tekačev usposabljala v Tivoliju. Zbirno mesto bo pred vhodom v tamkajšnje kopališče. Vadba na teh treh lokacijah traja tri mesece. Jeseni, septembra, se začne še ena trimesečna vadba ob istih urah in na istih lokacijah. Kot nam je pojasnil Urban Praprotnik, se v vsaki skupini zbere od 40 do 60 rekreativcev, ki so stari od približno 25 do 70 let. Včasih kakšna mamica ali očka na trening pripeljeta tudi svojega otroka, sicer pa so udeleženci večinoma odrasli.

Vaditelj je več, zato lahko udeležence razdelijo v več manjših skupin, prilagojenih zmoglostim posameznikov. Ena izmed pri-
ljubljenih vadb je tudi priprava na tek trojk, ki se je začetniki lotijo v skupini. Eno minuto tečejo, eno minuto hodijo in v takem ritmu teka in hoje opravijo 12 kilometrov. Začetniki so pogosto presenečeni in navdušeni, ko ugotovijo, da so zmogli preteči tako dolgo pot.

Urban Praprotnik je navdušen tekač. Teče že več kot 48 let. Kot poudarja v smehu, odkar je začel teči, te dejavnosti nikoli ni opustil. Zato vsem, ki se bojite teka ali pa menite, da tega ne zmorete, priporoča vadbo pod strokovnim vodstvom v programu Od hoje do teka. To je priložnost, da premagate strah in začnete s postopno prijazno vadbo.

Vsi, ki bi se radi pridružili skupinskim vadbam Gremo na tek, pridite na zbirno mesto v športni opremi in dobre volje. Dodatne informacije so vam na voljo pri Urbanu Praprotniku na e-naslovu urban.praprotnik@gmail.com, prijavite pa se lahko na ljubljana.si v rubriki Športna/Gremo na brezplačne vadbe, kjer napišete, kje in kdaj bi se radi pridružili vadbi teka.

LJUBLJANA JUBILANKA

Jolanda Bertóle (da, z naglasom na o!) je televizijski glas, ki ga ob misli na drsanje slišimo, kot bi bil v našem ušesu. Prva ženska komentarka športa, zaposlena na RTV Slovenija, pa je komentirala marsikaj, celo njej zelo ljub nogomet. Ni športa, ki se ga ne bi lotila z menda pregovorno marljivostjo, poglobljenostjo in resnostjo. Kako je majhna deklica iz Trbovelj, ki je sanjala o športnem komentatorstvu, postala (danes to že lahko rečemo) ena od legend športnega novinarstva pri nas in pred kratkim prejela posebno častno priznanje Mednarodnega združenja športnih novinarjev za deseto poročanje neposredno z olimpijskih iger?

Pravkar ste se vrnili z dopusta. Ste si vzeli prosto zaradi olimpijskih iger? Laiki si težko predstavljamo, kako naporno je športno novinarstvo in komentatorstvo.

Dopusta si nisem vzela zaradi utrujenosti, a imate prav: je naporno, veliko dela opraviš že pred komentiranjem, a če to delaš s srcem, z ljubeznijo, žarom, ni težko. To bi delala vsak dan, zame to ni le služba, je način življenja.

Duh olimpizma ste že desetkrat doživeli v živo, še večkrat pa kot sodelavka in komentatorka na daljavo. Kako občutite olimpijski duh?

Težko razložim ta občutek, zares je nekaj v zraku. Če so prizorišča blizu – letos žal niso bila – in smo sodelavci skupaj, tudi mi delujemo kot velika športna ekipa. Pokrivati olimpijske igre nam pomeni nekaj podobnega kot športnikom medalja.

Šport je pogosto na sporedu zvečer in ponoči. Ste zaradi tega postali nočna ptica?

To sem že po naravi. Brez težav komentiram tekmo na drugi strani sveta ob treh zjutraj. Ko so bile olimpijske igre v Riu, sem zaradi časovne razlike dan zamenjala za noč. Jutro pa je zame velik izziv.

Torej se po Ljubljani raje sprehodite ponoči kot podnevi?

To pa ravno ne ... Po Ljubljani se nasploh zelo rada sprehajam – v starem delu mesta ob Ljubljaniči, od koder zavijem v kakšne majhne ulice, kjer vedno znova kaj novega odkrijem, rada grem tudi v Tivoli, na Rožnik ...

Če bi morali Ljubljano pokazati skozi šport – kam bi peljali tujca?

Na kakšno dobro tekmo v Stožice ali Halo Tivoli. S slednjo imam posebno vez. Že med študijem sem bila tam na veliko košarkarskih tekmah, zato ima zame posebno čustveno vrednost.

Kaj so značilnosti dobrega športnega komentatorja? Gre za znanje, glas, občutek za pravi trenutek?

Vse to in še več. Na prvem mestu so poznavanje športa, besedni zaklad, profesionalni pristop, objektivnost, dobra priprava. Rada imam vse do nadslojnosti naštudirano. Še vedno ne zaupam tehnologiji in se zanašam na svoj papirnati arhiv zapiskov. Izkušnje mi pomagajo, ko se je treba znajti, denimo med prekinitvami, med katerimi moram govoriti. Za gledalca pa je zelo pomembno tudi, da je glas, ki ga posluša, prijeten.

Verjetno pa morate paziti, kako visoko povzdignete glas ob uspehih naših športnikov, koliko čustev pokažete?

Tudi nas zavezuje novinarska nevtralnost. Med komentiranjem nogometne tekme med Olimpijo in Mariborom se ne sme začutiti, za koga navija komentator. Ko

»MORALA SEM SE MALO BOLJ DOKAZOVATI KOT KOLEGI.«

tekmuje slovenski športnik ali reprezentanca, pa si vendarle lahko privoščimo nekaj navijanja, a moramo biti objektivni. Srečo sem imela, da sem komentirala, ko je Sara Isaković osvojila prvo in za zdaj edino olimpijsko medaljo v plavanju za Slovenijo. Kričala sem neskončno dolgo, še zdaj postanem čustvena, ko se spomnim na to.

Kako pa uravnovesite govor in tišino, ki je bržkone tudi pomembna?

Z izkušnjami. Manj atraktivne ali manj pomembne dele tekem in nastopov pogosto izkoristim za pojasnila o pravilih in novostih, da lahko potem v ključnih trenutkih prepustim gledalca trušču v dvorani, glasbi v ozadju, zvoku valov, zavojev, zamahov ...

Ko komentirate, vas posluša ogromno ljudi. Vam je lažje, če si jih ne predstavljate?

Absolutno! Misel, da je neko tekmo drsanja gledalo 100.000 ljudi, je strašljiva – to je za celo Maracano ljudi! V komentatorski sobici na srečo pozabim, kdo je na drugi strani.

V odgovorih radi uporabljate nogometne primerjave. Ta je poleg košarke vaš najljubši šport. Je to zapuščina življenja v Trbovljah?

Verjetno. Marsikoga preseneti, da sem navdušena nad nogometom in da sem košarko v srednji šoli celo igrala. Ampak nogomet zna biti zelo zanimiva igra! Dobre akcije, podaje, goli. V mladosti sem navijala za NK Rudar, redko katero tekmo sem zamudila. Pomožno nogometno igrišče smo imeli čez cesto in cele dneve smo se podili po njem. Še danes s svojimi nečaki rada zaigram nogomet, vsaj ročnega. Ko gledam Real in Barcelono, mi igra srce, to je čista poezija!

Torej vaša ljubezen do športa izhaja iz otroštva.

Tako je. Čeprav nihče iz družine ni bil športnik, smo gledali vse. Ponoči sem po radiu skrivaj poslušala prenose košarkarskih tekem zunaj Evrope. Že kot otrok sem vedela, da želim postati športna novinarka.

»KAR DELAŠ S SRCEM, Z LJUBEZNIJO, ŽAROM, NI TEŽKO.«

Čeprav ste se z delom izkazali, pa ste kot ženska na »moškem teritoriju« gotovo trčili ob predsodke.

Sprva so zagotovo bili, morala sem se malo bolj dokazovati kot kolegi, morda so mi tudi zato sprva dodelili komentiranje tako imenovanih ženskih športov. A predsodki so sčasoma izpuhteli. Novinar je veliko, ne pa tudi reporter, desetletja sem bila edina.

Sčasoma ste začeli komentirati tudi jadrnanje, plezanje, kajtanje, deskanje na snegu ... Kako se lotite analize športa?

Podrobno spoznam pravila športa, pogovarjam se s trenerji in tekmovalci, sodniki, spremljam dogajanje v živo, študiram počasne posnetke, pri umetnostnem drsanju se učim prepoznavati skoke, piruete ...

Toda šport se nenehno spreminja: nova pravila, napredek ...

O, ja, noro! Včasih se vprašam, kam še lahko gre, kje so meje. Ko smo mislili, da je štirikratni aksel višek tega, kar človeško telo fizikalno zmore pri drsanju, slišimo, da Ilia Malinin, trenutno daleč najboljši drsalec na svetu, že vadi

petkratne skoke. Tudi tehnologija se spreminja, šport je postal cela znanost v primerjavi s časi, ko je Bojan Križaj smučal v pletenem puloverju. S tem se spreminjajo tudi pravila, prepovedi, omejitve.

Kako pomembno pa je za napredek športa, da športno dejavnost spodbuja okolje? V Kanadi ima skoraj vsaka hiša hokejsko igrišče, v Ljubljani imamo nov plavalni center, gimnastični center, stadione.

To je neločljivo povezano. Kako se lahko otrok navduši nad športom, če ga nima kje videti, izvajati? Skoraj vsaka avstralska vas ima bazen, zato imajo dobre plavalce. Kjer je infrastruktura, je tudi šport.

Ali obstaja kak športni trenutek, ki bi si ga želeli komentirati?

Finale svetovnega ali evropskega prvenstva v nogometu in evropsko prvenstvo v košarki, ko je Slovenija postala evropska prvakinja. To bi si želel vsak športni reporter. In seveda: srčno si želim spremljati še kakšne olimpijske igre.

Kateri trenutek bi bil prelomnica tekme, če bi svoje življenje komentirali kot športni prenos?

Verjetno trenutek, ko sem se zaposlila v športnem programu TV Slovenija. Takrat sem začela živeti svoje sanje kot športna novinarka in na srečo jih še vedno živim.

»POKRIVATI OLIMPIJSKE IGRE NAM POMENI TOLIKO KOT ŠPORTNIKOM MEDALJA.«

Zavežimo jezik diskriminaciji

Diskriminacija se pogosto skriva v besedah, pogledih, šalah, opazkah in komentarjih, zdaj še posebno na družbenih omrežjih. Širi se takrat, ko ob nestrpnosti ostanemo tiho. Če se nanjo ne odzovemo, postane družbeno sprejemljiva, kar razjeda in razdvaja skupnost, da tako postane šibkejša. Vsak od nas lahko prispeva k spoštljivejši in bolj vključujoči družbi z empatijo, medsebojnim spoštovanjem in strpnim dialogom. Ljubljana je ponosna na svojo raznolikost in solidarnost, zato si prizadevamo, da bi v njej ohranili družbo brez diskriminacije z enako obravnavo vseh meščank in meščanov.

KATARINA BERVAR STERNAD
direktorica Pravnega centra za varstvo
človekovih pravic in okolja

Diskriminacija je drag poraz

V pisarno našega centra prihajajo ljudje, obupani, ker nimajo službe, doma, ker jim je bilo odvzeto dostojanstvo in so brez moči, da bi se proti temu borili sami. Pridejo priseljenci, osebe z oviranostmi, istospolno usmerjene osebe, žrtve različnih oblik nasilja, revni in izbrisani na takšen ali drugačen način. Pogosto so žrtve diskriminacije. Včasih tega sami ne prepoznajo – ne diskriminirajo namreč le ljudje, pogosto to počne kar sistem oziroma družba, ki to dopušča ali celo soustvarja.

Diskriminacijo razumemo kot krivico, ki jo utrpijo izključeni, prezrti, ponižani ali odrinjeni na rob. Resnica pa je širša: diskriminacija ni le moralni madež družbe, temveč tudi njen strošek. Račun prej ali slej poravnamo vsi.

Družba, ki vztrajno ponižuje del svojih ljudi, je podobna gospodarju, ki iz hiše izruva polovico tramov, nato pa osuplo ugotavlja, da se mu strop nevarno maje nad glavo. Kadar ljudi omejujemo zaradi njihovega spola, narodnosti, barve kože, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, ne delamo reda, temveč škodo. Zapravljamo znanje, dušimo ustvarjalnost, krnimo zaupanje. Nato se čudimo, zakaj so skupnosti napete, institucije votle, javni prostor pa zastrupljen. Poglejmo izjave v medijih in na družbenih omrežjih v času pred volitvami – kako strupene so izjave tistih, ki bi radi oblast, o priseljenicah, istospolno usmerjenih in vseh, ki si želijo proste odločitve o splavu in lastnem življenju.

Diskriminacija je kolektivna potrata človeškega potenciala, preoblečena v red, tradicijo ali celo »zdravo pamet«. Njena cena je

vidna povsod. V šolah, kjer otroci prezgodaj dojamajo, da zanje morda ni enako širokega prostora pod soncem. Na delovnih mestih, kjer se sposobnost umika predsodku, odličnost pa reproduciranju privilegijev. V javnih ustanovah, kjer besede o enakosti zvenijo slavnostno, praksa pa ostaja selektivna. In v gospodarstvu, ki diskriminacijo pogosto obravnava kot moralno zadrego, čeprav gre tudi za zelo konkretno ekonomsko neumnost: kadar zapiraš vrata delu ljudi, zapiraš vrata razvoju.

DISKRIMINACIJA RAZKRAJA SKUPNOST.

Obstaja pa še ena cena diskriminacije. Plaćujejo jo tisti, ki diskriminirajo. To od človeka zahteva ignoriranje očitnih dejstev, zatajevanje empatije in nenehno varovanje pripovedi o lastni večvrednosti. Zahteva, da se ob raznolikosti zapre vase, da ga ne vodi radovednost, temveč sumničavost, da se ne uči, temveč sodi. Tak človek morda deluje samozavestno, v resnici pa panično straži svoj položaj pred namišljenimi grožnjami. To ni širina, to je ujetost. Tudi izgovor, da je bilo nekaj »samo za šalo«, je poveden. Diskriminacija se rada preobleče v humor, ker ve, da posmeh opravi tisto, česar grobost sama ne zmore: normalizira prezir. Neopazno nas uči, komu se je dovoljeno smejati in kdo mora to ponižno prenesti. Tak humor ne poniža le tarče, osiromaši tudi tistega, ki ga izreka. Naredi ga manj pronicljivega, manj velikodušnega in manj sposobnega za najosnovnejše civilizacijsko dejanje: v drugem človeku prepoznati človeka.

Diskriminacija ni le problem tistih, ki jo doživljajo. Je problem celotne družbe, saj spodjeda njene temelje, razjeda zaupanje, razkraja skupnost, javno življenje pa spreminja v prostor tihega sovraštva, nizkih pričakovanj in utrjujoče brutalnosti. Kvari tudi tiste, ki jo izvajajo: jemlje jim širino, krni njihovo moralno domišljijo in jih zapira v tesen, reven svet lastnih predsodkov. Ljudje, ki na družbenih omrežjih za lažnimi profili bruhajo sovražnost, gotovo niso srečni in zadovoljni v lastnem življenju.

Družba, ki tolerira diskriminacijo, ne plača enkrat, ampak dvakrat. Najprej v trpljenju tistih, ki jih potiska na rob, nato pa še v bedi družbe, ki jo s tem ustvarja. Diskriminacija ni le krivica, je tudi poraz razuma, ki je za vse nas zelo drag.

VESNA LESKOŠEK
upokojena profesorica na Fakulteti za socialno
delo Univerze v Ljubljani

Vsakdanji predsodki

Ob kampanji Zavežimo jezik diskriminaciji, ki jo je MOL začela konec januarja, je moja pozornost pritegnil del zapisa o skriti diskriminaciji, ki se zdi kot običajno ravnanje. V teoriji temu pravijo tudi subtilna diskriminacija, ker se nanaša na stereotipe in predsodke, ki so del splošnih prepričanj in jih je težko prepoznati. Kot primer lahko navedem šale o blondinkah, ki da so neumne in mahnjene na seks. Tako jih ljudje vidijo tudi v vsakdanjem življenju. Spomnim se moškega, ki je bil na sprehodu s hčerko. Spotaknila se je in padla, on pa je takole reagiral: »Tipična blondinka, kar sama pade.« Njegova vez z moškocentričnimi prepričanji je bila močnejša kot empatija z otrokom, čeprav je zgledalo, kot da le ponavlja običajno šalo. Da gre za diskriminacijska prepričanja, ki utrjujejo stereotipe o ženskah in služijo njihovi podreditvi, pokaže dejstvo, da šal o blondincih enostavno ni. Pred časom sem eksperimentirala s tem, da sem tu in tam povedala šalo o blondincu, in sicer tako, da sem v običajnih šalah spremenila spol. Ljudje so bili vidno v zadregi, malo so se nasmihali in prešli na drugo temo. Če je glavni protagonist moški, vic ne deluje, ker je v tem primeru popolnoma jasno, da nekdo želi okrniti ugled moškega. Če seveda ne prihaja z globalnega Vzhoda ali Juga.

Namreč, šal o »črncih« je v Sloveniji veliko in vse po vrsti so skrajno rasistične. In to ob dejstvu, da je Afričanov v Sloveniji le za vzorec. Tu in tam koga vidimo na cesti in še takrat nekateri za njimi gledajo z odprtimi usti, kot da bi po mestu hodili vesoljci. Spomnim se afroameriške profesorice,

ki je pred leti prišla gostovat na ljubljansko univerzo. Vprašala me je, zakaj so v mestu grafiti »Negro, raus« (rasističen in nacističen izraz), pa nikjer ni videla nobenega Afričana. Tako me je bilo sram, da sem se skoraj v zemljo vdrla, hkrati pa mi je dala misliti o tem, kako razizem deluje. Splet je tudi poln opazk o tem, kako priseljeni filipinski in indijski delavci poželjivo gledajo za slovenskimi ženskami. Če za njimi gledajo slovenski moški, je to priznanje, češ, kako dobro izgledajo. Tujci z vzhoda pa jih s pogledom posiljujejo, je brati v spletnih medijih. Od tod pa do uličnih napadov na tujce je le korak, medtem ko femicidi, v katerih slovenski moški ubije bivše dekle ali ženo, ostajajo spregledani.

NEVIDNE DISKRIMINACIJE IMAJO MOČNE UČINKE NA SKUPINE LJUDI, PROTI KATERIM SO UPERJENE.

Katharina Berndt Rasmussen z Univerze v Stockholmu pravi, da imajo nevidne diskriminacije močne učinke na skupine ljudi, proti katerim so uperjene. Če jih ne ozavešimo, jih jemljemo kot resnične. Zato so podlaga za ravnanja ne le posameznikov, ki na cesti pljuvajo po tujcih, jih nadirajo, suvajo ali pretepajo, temveč tudi institucij. Ljudje zaradi osebnih okoliščin, ki so predmet diskriminacij, ne dobijo službe, imajo nižje plače, ne napredujejo, doživljajo več nadlegovanja na delovnem mestu, so žrtve mikroagresij (dejanj, ki se lahko zdijo kot nedolžne opazke ali dotiki, vendar so ob sistematični rabi lahko hudo nasilje), kratene so jim pravice, ne da bi na to lahko opozorili.

Zavedati se moramo tudi, da vsaka diskriminacija učinkuje na vse ljudi, prej ko slej zajame velik del nacionalnega telesa in povzroči splošno nezaupanje med ljudmi. V takih razmerah ni mogoče računati na medsebojno solidarnost, povezanost in zaupanje, kar erodira delovanje za skupno dobro. Kampanje, kot je ta, so potrebne, ker nas spomnijo na to, da lahko delujemo drugače, če le želimo. Da lahko spremembe opravimo pri sebi in jih zahtevamo tudi od drugih.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

V trenutku, ko zdravnik pove, da bo potreben srčni spodbujevalnik, je tako, kot da bi se nam življenje ustavilo. Uspešno prestana operacija prinese novo varnost, a tudi številna vprašanja: kako živeti naprej, koliko si lahko dovolimo, ali bo vsakdan še enak kot prej ... Prav v takšnih trenutkih je lahko neprecenljiva podpora ljudi, ki so podobno izkušnjo že doživeli. Društvo srčnih bolnikov s spodbujevalnikom Utrip že štiri desetletja povezuje te bolnike in jim pomaga najti nov življenjski ritem.

Ustanovljeno je bilo 25. marca 1985 v Ljubljani. Pobudnik ustanovitve in prvi predsednik je bil Jože Šporar,

odbora društva. Prav občutek, da človek po posegu ni sam, je pogosto eden od pogojev za uspešno pot okrevanja.

Delovanje društva temelji na strokovno podprtih aktivnostih, ki članom pomagajo ohranjati zdravje in preprečevati napredovanje srčne bolezni. Velik poudarek namenjajo izobraževanju, zato redno organizirajo strokovna predavanja in posvetovanja. Ob tem izvajajo tudi različne oblike rehabilitacije in spodbujajo telesno dejavnost – od telovadbe in pohodništva do drugih oblik gibanja, prilagojenih zmoglostim srčnih bolnikov. »Glavni program društva je delavnica zdravlja, kjer članom merimo krvni sladkor, holesterol, trigliceride, indeks telesne

Društvo pa ne zagotavlja le strokovnih nasvetov, temveč ustvarja tudi skupnost ljudi, ki si pomagajo med seboj. Člani se družijo na izletih, predavanjih in drugih dogodkih, kjer poleg informacij dobijo še nekaj, kar je po operaciji pogosto enako pomembno kot zdravljenje, to je občutek pripadnosti in razumevanja. V društvo se lahko vključijo tudi svojci in simpatizerji, saj prav podpora bližnjih močno vpliva na okrevanje. »Izmenjava osebnih zgodb med bolniki je zelo pomembna,« poudarja Breclj. Ko ljudje slišijo izkušnjo nekoga, ki je že prehodil podobno pot, lažje razumejo, kaj jih čaka, in dobijo pogum za nadaljnje življenje.

Ko srce dobi novo oporo

ki je želel ustvariti prostor povezovanja za ljudi po vstavitvi srčnega spodbujevalnika. Ideja je bila preprosta, a pomembna: zagotoviti strokovno podporo, obenem pa ponuditi tudi možnost srečevanja, izmenjavo izkušenj in medsebojno spodbudo. »Namen društva tudi po štirih desetletjih ostaja povezovati bolnike s srčnim spodbujevalnikom in defibrilatorjem ter jim pomagati pri premagovanju zgodnjih težav pri vključevanju v normalno življenje,« pojasnjuje prim. mag. Aleš Breclj, dr. med., vodja strokovnega

mase in podobno. Udeleženci ob tem dobijo nasvete o zdravi prehrani, primerni telesni aktivnosti in pravilnem jemanju zdravil. Del delavnice sta tudi rubrika za možganski fitness in rubrika za smeh, ki ga predpisujemo kot zdravilo brez stranskih učinkov,« se pošali naš sogovornik in doda, da so posebej ponosni na to, da v delavnico vključujejo številne strokovnjake: zdravnike, medicinske sestre, fizioterapevte in farmacevte. Tako lahko člani društva na enem mestu dobijo celostno podporo za boljše življenje s srčno boleznijo.

Mnogi za društvo Utrip izvedo že ob operaciji, saj informacije o njegovem delovanju dobijo v zdravstvenem centru, kjer so jim vstavili srčni spodbujevalnik. Druge do nje ga pripeljejo zloženke, glasilo društva Naš utrip, spletna stran ali medijske objave. Ko postanejo del te skupnosti, mnogi ugotovijo, da so poleg koristnih informacij našli še nekaj več – okolje, kjer lahko življenje po operaciji znova steče v mirnejšem in samozavestnejšem ritmu.

Vesna Pongrac je dolgoletna članica društva Utrip in danes tudi njegova predsednica. S srčnim spodbujevalnikom živi že več kot desetletje, društvu pa se je pridružila kmalu po posegu. Njena osebna izkušnja ji pomaga bolje razumeti ljudi, ki se po operaciji srca znajdejo pred novim življenjskim poglavjem.

Kdaj so se začele vaše težave s srcem?

Rodila sem se s prirojeno srčno napako ASD primum – po domače z luknjico na srcu. Operirana sem bila šele pri 27 letih, ko sva se z možem odločila za družino. Operacijo so leta 1983 izvedli v Ljubljani. Dve leti pozneje sem rodila zdravega sina, ki danes šteje prav toliko let kot društvo Utrip.

Kako pa ste prišli v stik z društvom?

Dolgo časa sem živela precej normalno življenje, vse do leta 2012, ko se je pojavila atrijska fibrilacija in sem novembra istega leta kot nujni ukrep dobila srčni spodbujevalnik. Ob odpustu iz bolnišnice sem dobila letak o društvu Utrip in kmalu zatem sem se včlanila. Sprva nisem bila zelo aktivna, potem pa sem na rehabilitaciji v Šmarjeških Toplicah spoznala takratno predsednico Polono Leskovec, ki me je kar takoj postavila za podpredsednico.

Kako doživljate življenje s srčnim spodbujevalnikom?

Zame srčni spodbujevalnik ni prinesel velikih sprememb, razen seveda v počutju, saj nisem imela

več aritmij. Živela sem dokaj normalno življenje. Z možem sva celo začela voziti motor in še danes rada potujeva. Kasneje so se sicer pojavile dodatne zdravstvene težave, med drugim pljučna hipertenzija kot posledica poznega zapiranja ASD primum, zato danes živim nekoliko bolj umirjeno. Čas si krajšam z obveznostmi v društvu, berem, hodim v gledališče in vzdržujem znanje moje ljubljene francoščine.

Kaj vam pomeni delo v društvu?

Potem ko Polona žal ni preživela težke operacije na srcu, sem leta 2020 postala pravnomočna predsednica društva. Ni bilo enostavno, saj marsičesa sprva nisem poznala, a so mi zelo pomagali člani izvršilnega odbora. Na svoje delo sem zelo ponosna. Med drugim smo pridobili pisarno v Mostah in pripravili zbornik ob 40-letnici društva ter praznovali jubilej. Društvo mi danes veliko pomeni, saj lahko prek njega s svojo izkušnjo pomagam drugim. Srčni spodbujevalnik je namreč čudovit pripomoček za boljše in daljše življenje, ne pa nekaj, česar bi se morali bati.

Društvo trenutno šteje **395 članov**.

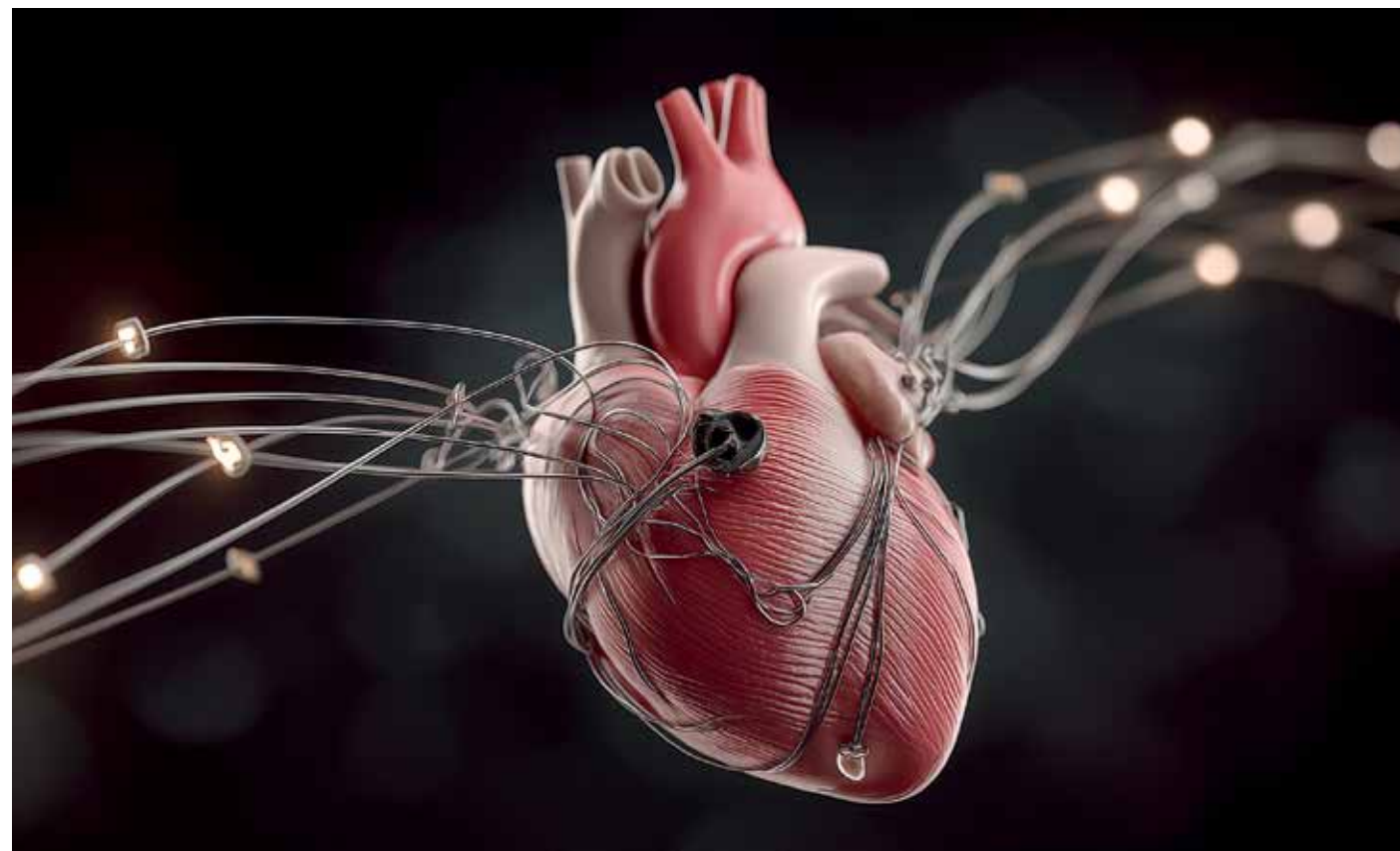
V 40 letih delovanja se je v njem zvrstilo že **več kot 1900 članov**.

Pri vseh aktivnostih sodeluje približno **10 zdravstvenih delavcev**.

Najmlajši člani štejejo nekaj več kot **30 let**, medtem ko imajo najstarejši, ki jih je veliko, že čez **90 let**.

KRVODAJALCI NA ŠTIRIH TAČKAH

Življenje je krhko, tudi če stoji na štirih tačkah. Ko se naši ljubljenci ponesrečijo ali zbolijo, pot do okrevanja včasih zahteva malce pomoči pasjih krvodajalcev.

Operacije v trebušni votlini, reševanje zastrupitev ter drugi obsežni in zahtevni posegi, ki pri veterinarjih niso več tako redki, se brez pasjih krvodajalcev ne bi vedno dobro izšli. Transfuzije krvi so bile pred 25 leti prej izjema kot pravilo, danes pa so z napredkom veterinarske medicine in vse bolj zahtevnimi posegi praksa skoraj vsakega tedna, pojasnjuje dr. Darja Pavlin, dr. vet. med., ena izmed pobudnic projekta Tačka daruje, slovenske mreže za pasje in mačje krvodajalce.

Pobude Tačka daruje so se domislile štiri veterinarke, poleg naše sogovornice

še Tina Roškar, dr. vet. med., Metka Šimundič, dr. vet. med., in Alenka Kropivšek, dr. vet. med., ki so bile v vsakdanji praksi vedno znova postavljene pred isti izziv: iskanje primernega darovalca nujno potrebne krvi. Tako je v sodelovanju z Veterinarsko zbornico Slovenije in lokalnimi veterinarji leta 2018 nastala skupnost pasjih in mačjih darovalcev krvi, ki jih veterinarji lahko pokličejo, kadar je pomoč nujna. Treba je poudariti, da Tačka daruje ni zasnovana kot krvna banka, kjer bi bila kri shranjena in pripravljena na zalogi, temveč kot živ sistem, ki deluje na podlagi odzivnosti: ko se pojavi potreba, veterinar vzpostavi stik z najbližjimi vpisanimi darovalci ter preveri, ali je kateri izmed njih primeren za odvzem in na voljo.

Kakšni pa so pogoji, da pes postane krvodajalec? Biti mora zdrav ter redno cepljen in razglisten. Praviloma so to mlajši odrasli psi, težki vsaj okoli 20 kilogramov. Pred vključitvijo v sistem žival opravi klinični pregled in

laboratorijske preiskave, določi se tudi krvna skupina, saj se s tem zagotovi varnost tako za darovalca kot prejemnika.

Odvzem krvi, ki poteka pri izbranim veterinarju, ne traja dolgo. Večji posegi niso potrebni. Če je pes miren in sodeluje, se opravi brez sedacije; celoten postopek traja 10 minut, nato sledi počitek in seveda nagrada. Ta resda ni v obliki klobase, kot smo je vajeni pri človeških krvodajalskih akcijah, a vedno se poskrbi, da je izkušnja obiska v ambulanti čim manj stresna.

LASTNIKI ŽIVALI, KI POTREBUJEJO TRANSFUZIJU, SO ZA DAROVANO KRI IZJEMNO HVALEŽNI.

Pobuda je v zadnjih letih vse bolj prepoznavna, a dr. Pavlin poudarja, da darovanje pasje krvi vseeno še ni razširjeno: »Ljubljana je izjema in smo dobro pokriti, drugod po Sloveniji pa je

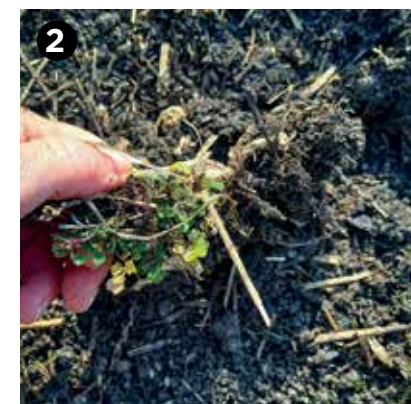
krog vpisanih živali precej ožji, zato se lahko iskanje primernega darovalca zavleče. Veterinarji včasih pokličejo več lastnikov zapored, preden najdejo žival, ki ustreza vsem pogojem in je na voljo.« Posebej zahtevno je pri mačkah, saj je darovalk na splošno zelo malo in je zato vsaka nova vključitev v sistem dragocena.

Na koncu pa tudi ne gre le za transfuzijo krvi: po besedah dr. Pavlin so lastniki živali, ki potrebujejo transfuzijo, zanj neizmerno hvaležni, ne glede na izid. To je res gesta, ki poboža po duši, je prepričana. Kot še doda, se pasji lastniki nemalokrat kasneje tudi spoznajo in se med njimi stkejo prijaateljske vezi. Že samo dejstvo, da je nekdo pripravljen darovati uro svojega časa za življenje druge živali, ima veliko težo.

Svojega psa ali mačko lahko v register potencialnih krvodajalcev vpišete na tackadaruje.si.

Pomlad na vrtu

Ob lepem vremenu se lotite priprave gred na novo sezono. Običajno jih povsem očistite, prekopljete in obilno pognojite s hlevskim gnojem, vendar to težaško delo na dolgi rok uničuje prst. Naredite letos raje drugače: gred ne čistite pretirano, tla zrahljajte z vilami, dodajte le kompost, nato pa jih takoj prekrijte z organsko zastirko. Gredice, na katerih še rastejo motovilec, čebula, česen, zimska solata, ohrovt in drugi posevki, samo zrahljajte. Ko posevke pobere, pa gredico prav tako pripravite na novo setev in sajenje.

① Z grabljami odstranite zastirko, ki je čez zimo varovala tla, in jo začasno odložite na rob grede. Kasneje jo boste vrnili nazaj, saj še vedno služi kot zaščita, v tleh pa pomaga ohranjati vlago in življenje.

② Odstranite plevel, ki je že začel poganjati, in večje ostanke rastlin. Ni pa treba čistiti do zadnjega listka ali koreninice, saj ti ostanki hranijo talne organizme. Ti jih razgrajujejo in spreminjajo v humus, ki izboljšuje strukturo tal in dolgoročno povečuje rodovitnost.

③ Zemlje ne prekopavajte in ne obračajte, saj s tem škodujete talnim organizmom, ki ustvarjajo humus in hranila. Namesto tega jo z vilami rahlajte ped za pedjo in le rahlo privzdigujte. Tako tla prezračite in omogočite dotok kisika ter boljše pronicanje vode in hranil.

④ Po rahljanju po gredi potresite kompost (rastlinski ali kompostiran hlevski gnoj). Na težkih, zbitih tleh ga dodajte več, sicer zadostuje tanjša plast. Z vilami ga le nežno vdolajte, brez obračanja zemlje. Tako nahranite mikroorganizme in povečate delež organske mase za rahlo, rodovito prst.

⑤ Na pripravljeno gredo vrnite staro zastirko in dodajte še nekaj nove, toliko da zemlja ni vidna. Tako tla zaščitite pred soncem, vetrom in nalivi ter preprečite zbitost, izsuševanje, erozijo in rast plevelov. Uporabite lahko slamo, seno, listje, miskant, kasneje pa še pokošeno travo ali dele rastlin, kot so koprive, gabez in bezeg.

⑥ V začetku aprila sadite na prosto zelje, cvetačo, brokoli, ohrovt, nadzemno kolerabico in solato. Kjer sadite sadike, zastirko razmaknite le toliko, da izkopljete jamico. Po sajenju jo nežno primaknite k rastlini, da tla ostanejo pokrita in zaščitena. Zalijte.

⑦ Konec marca in v začetku aprila že lahko sejete na prosto redkvico, špinačo, grah, peteršilj, korenček ... Med setvijo zastirko odgrnite v ozek pas gole zemlje, širok nekaj centimetrov. Sejte neposredno v prst, zastirke pa ne polagajte na posejano vrsto. Zalijte.

Če ne veste, kam gre avtobus, vprašajte v trafiki

Leta 1964 je bilo nezaslišano, da bi šli na potovanje v trenirki in šlapah čez nogavice. Potovati je bilo nobel. Urejeni smo na avtobusno postajo prišli vsaj pol ure prej. Karto smo kupili na okencu ali kasneje kar pri sprevodniku na avtobusu. Sitno je bilo, če nam je na obleko kapnila gorčica iz hotdoga ali olje s krompirčka v škarnicljju, ki smo si ga privoščili med čakanjem, če je le ostalo še kaj cvenka. Pred odhodom smo si dali očistiti čevlje. Vedno se je zdelo, da je dovolj časa za kavo in klepet s trafikantko o zamudah, pa morda še za poslovlilni klic iz govorilnice.

Nekoč se je med zaposlenimi reklo, da na avtobusni postaji vidiš več solz kot v porodnišnici. Pritlična stavba na Trgu OF, okrog katere se že več kot 60 let pišejo neštete osebne zgodbe, cvetijo prvi zmenki, nastajajo naključna prijateljstva, okrog katere so ujeti nevidni milijoni pozdravov in slovesov, pa je absurdno majhna.

Ljubljanska, tudi slovenska glavna avtobusna postaja meri le slabih 300 kvadratnih metrov. Slovesno smo jo odprli 10. septembra 1964. Avtobusni promet se je namreč po opustitvi tramvaja leta 1958 zelo razmahnil. Nova in moderna postaja je imela čakalnico, garderobo za prtljago, prodajna okenca, poslovne prostore in gostinske lokale. Od tistihmal se pravzaprav ni spremenila. Na vhodni fasadi vztraja trafika, telefonskih govorilnic pa ni več. Na okencih še vedno sprejemajo samo gotovino.

Medtem se je okrog nje spremenilo vse – ljudje, države, plačilna sredstva, način potovanja. Danes se lahko prestolnica Ljubljana zagotovo vpiše v Guinnessovo knjigo rekordov z najmanjšo glavno postajo.

Nekoč bo na njenem mestu park, novo mednarodno potniško vozlišče pa bo nastalo čez progo ob Vilharjevi cesti. Na natečaju iz leta 2021 je zmagal projekt arhitekturnega biroja Bevk in Perović, ki bo avtobusno in železniško postajo povezal v celovit urbani kompleks. Zasnova potniškega terminala je hibrid med infrastrukturo in arhitekturo, njena glavna organizacijska elementa sta odprt prostor in integriran prometni sistem.

Takrat bo potovanje v Ljubljano in iz nje spet nobel. Oblekli si bomo najboljšo trenirko, obuli zakmašne šlape čez nogavice in odhiteli, da bi z na spletu kupljeno vozovnico ujeli svoj transport v prihodnost. Bon voyage, avtobusna postaja!

Doktor za kolesa

56-letni Armenec je v naše mesto prišel leta 2019 z ukrajinskim potnim listom, nato pa pridobil slovenski delovni vizum. Leto pozneje je na Krakovskem nasipu 10 odprl servis in popravljalnico koles, kjer izdeluje tudi ključe, poleg nožev in škarij pa brusi še različna orodja. Svoji delavnici je nadel duhovito ime Kolesarski doktor. Ženo, Ukrajinko, je spoznal med študijem strojništva v mestu Nikolajev. Tam so se jima rodili trije otroci. Fanta sta stara 27 in 20 let, hči jih ima 18. Zdaj so vsi v Ljubljani, razen najstarejšega sina, ki je na Irskem.

V življenju ste se selili v tri različne države. Usoda vam je naklonjena, bi lahko rekli.

Ja, kar nekaj neverjetnih srečnih naključij se mi je zgodilo. Leta 1987 sem končal srednjo šolo v Armeniji in se vpisal na univerzo v Ukrajini. Leto pozneje je Armenijo strelal uničujoč potres. Umrlo je več kot 25.000 ljudi. V začetku leta 1992, po razpadu Sovjetske zveze, je izbruhnila vojna za Gorski Karabah med Armenijo in Azerbajdžanom. Leta 2019 sem odšel v Slovenijo, leta 2022 pa se je začela vojna v Ukrajini.

»VŠEČ MI JE, DA SE PRI VAS VELIKO KOLESARI.«

V Ukrajini niste bili že pet let, pravite. Do 60. leta sem vojaški obveznik in bi me, če bi se vrnil v Ukrajino, takoj vpoklicali v vojsko. Tam imamo hišo, ki še stoji. Mesto je le 60 kilometrov oddaljeno od fronte. Ko bo pravi čas, se bomo vrnili.

Zakaj ste si za pribežališče izbrali ravno Slovenijo?

Obiskal sem jo že kot turist in mi je bila zelo všeč. Ljubljana je res lepo mesto prijaznih ljudi. Všeč mi je bilo tudi, da se pri vas veliko kolesari.

Armenija, ki je bila nekoč del Sovjetske zveze, leži v Zakavkazju med Kaspijskim jezerom in Črnim morjem. Povprečna nadmorska višina je več kot 1300 metrov, le 10 odstotkov ozemlja je nižje od 1000 metrov. Kolesarjev tam verjetno ni prav veliko?

Tam je kolesarjev zelo malo. Ni prijetno kolesariti, ker je nevarno. Nimajo kolesarskih stez tako kot pri vas.

Prihajate iz glavnega mesta Armenije Erevana. Ali še obiskujete svojo domovino?

Enkrat do dvakrat na leto grem obiskat mamo, brata in sestre. Oče je umrl pred dvema letoma.

V Erevanu poleti temperature dosežejo tudi 44 stopinj, pozimi pa se spustijo več kot 15 stopinj pod ničlo. Se vam zdi naša klima prijetna?

Ja, je prijetna. Le dežja je preveč. Čeprav dež spere strupene delce iz ozračja.

Kje ste se naučili popravljati kolesa?

V Ukrajini sem popravljaval avtomobile, in ker mi je mehanika blizu, ni bilo težko.

Kaj pa slovenščina, se vam zdi težka?

Šest mesecev sem hodil na tečaj. Razumem vse, govorim malo težje, vaša slovnica je kar zahtevna. Otroci pa tekoče govorijo vaš jezik. Mlajša otroka hodita v šolo.

Pravite, da so vas Slovenci lepo sprejeli in da se tu dobro počutite, kaj pa vas recimo moti pri nas?

Upravne enote so velika težava in res delujejo počasi. Predolgo se čaka na izdajo dokumentov. Včasih tudi kaj izgubijo.

Velemesto v mestu

Avtobusi, nebotičniki, hitenje, opravki, zvoki, križišča, srečanja. Bavarski dvor je presečišče vozniških redov, stilov, značajev in kultur.

Nanj prispemo v slogu – z mestnim avtobusom. Ko stopimo na ploščad ob Slovenski cesti, nas vrtnice urnih someščanov skoraj posrka, a se za las obdržimo na petah. V glavi začnemo vrteti tisto od Nece Falk »Vsi ljudje hitijo ...«. V senci nekdanje stolpnice Avto-tehne na Slovenski cesti 54 lepo diši iz arabske restavracije Al Yasmin, da nas domišljija popelje na danes žal nemirni Bližnji vzhod. Sivo panoramo okoli Ljubljanske borze barvajo študenti, ki na centrali LPP podaljšujejo mesečne vozovnice.

Le nekaj korakov naprej proti gradbišču nove železniške postaje, kjer stroji brnijo s polno paro, je na Slovenski cesti 58 dizajnerska kavarna .raw, v kateri si človek lahko odpočije oči. Poleg kave ponujajo še estetsko dovršene knjige in konceptualne dišave. »Tu se srečujejo navdih, vrhunska kava in pristna gostoljubnost,« pove ustanovitelj Tamir Morris Potokar Grays.

Spet smo na ulici, kjer je sicer manj prometa kot pred leti, mestno srce pa še vedno živahno utripa. Pogled navzgor nam da občutek, da smo v eni od večjih svetovnih metropol. Na nas zviška gledata stolpnici hotelov InterContinental Ljubljana z 20 nadstropji in Grand Plaza z dvema več. »Severna ljubljanska vrata« za prijatelje. Zadnji od omenjenih hotelov ima v prvem nadstropju fitness, iz katerega je lep razgled na legendarni Burek Olimpija.

Čez prehod za pešce jo mahujemo na drugo stran z vsemi uradniki, odvetniki in uslužbenci, ki hitijo na opoldansko

malico. Že smo pod Kozolcem, znamenitim modernističnim blokom arhitekta Edvarda Mihevc, ki je od leta 1957 nesporni kralj Bavarskega dvora. V njem je bila odprta prva samopostrežna živilska trgovina v Sloveniji, danes pa se tam na novo odpirajo razni lokali in lokalčki, ki ponujajo marsikaj zanimivega za pod zob.

Kljub gneči se stisnemo v Baso, prijazno vietnamsko obedovalnico, in naročimo pho tom, juho z rezanci in kozicami, za posladek pa še skutno tortico. Če vam bolj dišijo mediteranske jedi, zavijte v sosednjo Focaccero Pronto!, kjer vam bodo v puhaste kruhke naložili obilico slastnih delikates. Nutricionisti bodo že zamižali na eno oko. Kdor pa meni, da so hotdogi, ostrige in penina odlična družba, naj prosti čas izkoristi za obisk novega trendovskega prostora Bubble's dogs na Slovenski cesti 51. Še nekaj ur, pa bodo dnevno izmeno zamenjale nočne ptice, ki se bodo zgrnile v prijetno domačen Zorica bar nad legendarnim klubom K4.

Mesto pa ni mesto zaradi nebotičnikov, trgovin in lokalov. Mesto med drugimi dela Mestna knjižnica Ljubljana, katere enota Knjižnica Otona Župančiča biva v nekdanji stavbi blagovnice Supermarket na Kersnikovi ulici 2, tam, kjer se Bavarski dvor lepo zaobljeno zaključuje. Polna je zgodb o ljudeh, takšnih, ki vsak dan hitijo mimo nas. Če se na jasn dan na ulici pred pasažo ozrete nazaj proti Bežigradu, boste v daljavi videli s soncem obsijane Julijske Alpe. Avtobusi bodo po glavni mestni magistrali švigali še vse do polnoči, v pisarnah bo svetilo čedalje manj luči, popolne teme pa tudi čez vikend ne bo. To je namreč mesto, ki nikoli ne spi.

ETIMOLOŠKA MINUTKA

Predel med križiščema Gosposvetske in Slovenske ceste ter Tivolske ceste in Trga OF je ime dobil po hotelu Bayerischer Hof, ki je vse do leta 1962 stal na mestu današnjega InterContinental. Poimenovan naj bi bil po avstrijski cesarici Elizabeti Bavarski, po domače Sisi, ki je kot mladoporočenka z možem Francem Jožefom I. obiskala naše mesto.

KOZOLEC SREDI MESTA

Po vzoru švicarsko-francoskega arhitekta Le Corbusiera je Edo Mihevc Kozolec zasnoval kot samooskrbno zgradbo. V pritličju so bile trgovina, banka in knjigarna, v prvem in drugem nadstropju pisarne, nad njimi pa stanovanja. Na vrhu je bil nekaj časa celo manjši vrtec za otroke iz bloka in okolice.

ŠANSON

NA AVTOBUSU

V svojem novem šansonu Saša Lešnjek prepeva o avtobusu številka 6. »Vstopil si pri dvoru Bavarskem, jaz pa takoj skrijem pogled, kot skrije polž se v hiško ...« Pesem, ki opisuje srečanje nekdanjega para na mestnem avtobusu, je pevk na Festivalu slovenskega šansona prislužila naziv najobetavnejše izvajalka leta. In kam se je peljal s šestico? V Črnuče!

Čopič, dleto in računalnik

Na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani (UL ALUO) se trenutno na programih industrijskega in unikatnega oblikovanja, kiparstva, konserviranja in restavriranja likovnih del, oblikovanja vizualnih komunikacij in slikarstva izobražuje 543 študentk in študentov. Navdihnili so nas s svojo ustvarjalnostjo in širino duha.

M očan vonj po barvi udari vame takoj, ko vstopim v umetniške ateljeje na Erjavčevi cesti 23. V zaprašenih prostorih z velikimi okni so stene porisane z obris človeških figur, na hodniku se police šibijo pod težo glin in kita, v ateljejih pa je nadvse živahno. Tu se že od leta 1945 zbirajo mladi, ki želijo razširiti meje svoje ustvarjalnosti. Tukaj sta se začela tudi gibanje skupine OHO in retroavantgarda s skupino Irwin.

Učenje poteka na treh lokacijah in je precej drugačno kot na drugih fakultetah. »V prvih dveh letnikih študenti razvijajo temeljne tehnične in formalne kompetence, kasneje se znanje odpre interdisciplinarnosti. Središče študija je praktično delo, ki ni ločeno od kritične refleksije, teorije in širšega družbenega konteksta. Delo poteka skozi individualne mentorske pogovore in skupna ateljejska srečanja, kjer študenti predstavljajo svoj proces ter se učijo argumentirane razprave in medsebojne kritike,« razlaga docentka magistrica Maja Smrekar, predstojnica Oddelka za kiparstvo. Poudarja, da študij ni le učenje veščin, temveč proces oblikovanja razgledanih, samostojnih in družbeno odgovornih umetniških osebnosti.

Leo Samsa iz Trsta je študent tretjega letnika kiparstva. Za študij na akademiji se je odločil, ker ga veseli ustvarjanje z materiali. V ateljeju preživi povprečno 11 ur na dan. »Študentje se med seboj zelo dobro razumemo, delo pa se pogosto zavleče tudi v večer,« se nasmehe in pravi, da je

Vsak kotiček na Erjavčevi je odsev umetniškega življenja. Kipi, kalupi in orodje ustvarjajo prostor navdiha, kjer umetnost skoraj dobesedno diha.

Jaka Rojc študira industrijsko oblikovanje. Všeč mu je, da lahko dela v različnih okoljih in oblikuje inovativne rešitve za vsakdanje težave.

akademija predvsem način življenja. Z njim se strinja Jason Tilen Unterlehner, ki pravi, da babico najbolj zanima, kakšen poklic bo imel, ko bo diplomiral. »Zaradi širokega znanja in usvojenih tehnik lahko delamo na različnih področjih ustvarjanja – na primer kot scenografi ali strokovni sodelavci v muzejih in galerijah,« razlaga in dodaja, da imajo super mentorje in veliko svobode. Tudi Katjuša Kukec meni, da študij združuje veliko različnih medijev in praks, posebej pa ceni odprtost profesorjev do idej in povezovanje s študenti drugih smeri.

Oblikovalski oddelki akademije so v prostorih nekdanje tovarne Utensilna na Dolenjski cesti 83. Nekoč je tu študiral tudi Jure Miklavc, danes redni profesor smeri industrijsko oblikovanje. Prodekan za mednarodno sodelovanje pravi, da bistvo akademije ostaja enako že 80 let. »Študente želimo izobraziti v kritične mislece, ki se znajo odzvati na vse družbene izzive. Skozi zahtevne in kompleksne projekte se naučijo timskega

dela in prav to je ena od odlik te šole. Ponošen sem, da mnogi nekdanji študentje delujejo na ključnih strokovnih pozicijah v Sloveniji in tujini.«

Na ALUO se po uspešno opravljenih sprejemnih izpitih praviloma vpišejo zelo različni profili vedoželjnih posameznikov. Eden od njih je Jaka Rojc, študent industrijskega oblikovanja. »Vsi poskušamo doseči isti cilj – izboljšati svet in družbo, v kateri živimo. Tu lahko raziskujemo zelo široko, profesorji pa nas pri tem spodbujajo,« pravi in dodaja, da so študentje med seboj močno povezani, si pomagajo in sodelujejo. To potrjuje Eva Popit, absolventka magistrskega študija na smeri grafično oblikovanje, ki pravi, da je na sprejemnih izpitih prvič padla, a ni obupala: »Jasno sem vedela, kaj želim delati v življenju, in v drugo mi je uspelo! Tukaj sem se naučila vrednot in principov, ki se jih želim držati. Menim, da bo študij na ALUO zame zares odlična popotnica za vse življenje.«

Profesor Metod Frlic študentom kiparstva odpira vrata v svet portretov in figur.

Študentje akademijo pogosto opisujejo kot svoj drugi dom, saj v ateljejih preživijo tudi deset ur ali več na dan.

Semestrsko razstavo študentskih del so nedavno pospravili, novi projekti za naslednjo pa so že v nastajanju.

JASNO IN RAZUMLJIVO O ZNANOSTI

Ali znanost v vas vzbuja radovednost, a se bojite, da je prezapletena in prezahtevna? Pridite 26. marca na Znanstveni slam: (Algo)ritem planeta, ki ga v Kinu Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3 organizirata Univerza v Ljubljani in zavod Znanost na cesti. Predstavilo se bo devet raziskovalk in raziskovalcev, ki vas bodo poskusili navdušiti s svojimi petminutnimi nastopi, v katerih bodo jasno in razumljivo – brez tujk, kratic in prosojnic – opisali svoje raziskovalno delo, šestčlanska strokovna komisija pa bo skupaj z občinstvom izbrala najboljšega med njimi. Rdeča nit dogodka bo sozvočje digitalne in trajnostne prihodnosti na področjih, kot so kultura, medicina, mobilnost, energetika in agronomija. Dogodek bosta povezovala Maja Ratej in Jakob Mali, obeta pa se tudi glasbena poslastica, nastop skupine Geobanda. Brezplačne vstopnice čimprej rezervirajte na znc.si.

Kdo je profesorju pomagal na oni svet?

Napeta kriminalka Maše Jelušič z naslovom Profesor je končno mrtev ima vse elemente klasik tega žanra – truplo ostarelega profesorja, ki se je za časa življenja zameril številnim ljudem, meščansko vilo v Rožni dolini, ki je bila v času umora zaklenjena, torej je storilec eden izmed njenih stanovalcev, ter preiskovalko in njeno pomočnico, ki poskušata ugotoviti, kaj natančno se je zgodilo na dan umora. Vse to pa je prepleteno z aktualnimi družbenimi temami, da se vam bo res zdelo, kot bi se zgodba dogajala nekje blizu vas. Knjigo, ki je izšla pri založbi Goga, lahko kupite v dobro založenih knjigarnah ali pa si jo sposodite v najbližji enoti Mestne knjižnice Ljubljana.

Velikonočni prazniki na gradu

Decembrski sejem je na grajskem dvorišču že stalnica, letos pa bo tam prvič tudi velikonočni sejem, posvečen krščanski tradiciji in starim poganskim običajem ob začetku pomladi. Od 27. marca do 6. aprila boste lahko poskusili praznične jedi in napitke, na Friderikovi stojnici pa bodo ponujali tradicionalne izdelke, s katerimi lahko obdarujete svoje najbližje. Obisk velikonočnega sejma lahko združite še z udeležbo na delavnici izdelovanja pirhov 1. aprila ter na dogodkih za otroke: 28. marca bodo uprizorili lutkovno-pripovedovalsko predstavo Zmajev je jaje, 4. aprila pa bo lov na pirhe, ki se bo začel ob 10. uri pri vstopnem paviljonu pred glavnim vhodom v grad.

BOBRI OTROKE IN MLADINO POVEZUJEJO V SKUPNOST

V teh nemirnih časih, ki jih zaznamujejo konflikti, negotovost, individualizem in strah, bo 18. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri otrokom in mladim ponudil prostor podpore, sodelovanja in ustvarjalnosti. Njegova letošnja tema je moč skupnosti, v ospredje pa postavlja vrednote, kot so empatija, solidarnost, medkulturni dialog, povezovanje in preseganje razlik. Festival se bo začel 21. marca ob 10. uri pred Slovenskim mladinskim gledališčem na Vilharjevi cesti 11, sklenil pa 4. aprila ob 16. uri v Centru urbane kulture Kino Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3. V odličnem programu se bodo zvrstile zanimive in zabavne filmske, gledališke in plesne predstave, razstave, ustvarjalne delavnice, vodstva in koncerti. V celoti je objavljen na bobri.si, kjer si lahko rezervirate tudi brezplačne vstopnice. Festival se letos širi tudi v Sežano, Domžale, Medvode, Grosuplje, Dobrovo in na Ig, saj bobri vedo, da je bolj veselo, ko jih je več.

Vstopite v čarobni vrt

Celovečerni animirani film Zgodbe iz čarobnega vrta je nastal v 435 dneh na snemalnih setih v štirih državah, tudi v Sloveniji, kjer je ekipo animatorjev vodil režiser Leon Vidmar. Koliko dela je vložnega v teh 71 minut, ki vas očarajo na filmskem platnu, si oglejte na razstavi v Slovenski kinoteki na Miklošičevi cesti 28. Popeljala vas bo v zakulisje snemanja in vam na zabaven način predstavila tehnike, faze in trike lutkovne stop-motion animacije. Skozi interaktivne elemente boste spoznali celoten ustvarjalni proces od scenarija, izdelave scenografije in lutk do animiranja, sinhronizacije, posebnih učinkov in končne montaže posnetega materiala. Na koncu pa boste tudi sami vstopili v magični svet Zgodbe iz čarobnega vrta.

Dobrodošli v odprtih hišah

Kaj pomenita kakovostna arhitektura in prostor in kako se biva v takem okolju, boste letos že 17. lahko iz prve roke izvedeli na festivalu Odprte hiše Slovenije. Med 17. in 19. aprilom bo svoja vrata odprlo več kot 90 arhitekturno zanimivih objektov po vsej državi, od tega več kot 35 v Ljubljani, brezplačno pa jih boste lahko obiskali pod vodstvom arhitektov, umetnostnih zgodovinarjev in drugih strokovnjakov, ki so sodelovali pri njihovem nastanku ali raziskovanju. Med drugim bo mogoče vstopiti v pravkar prenovljeno Gruberjevo palačo in kopališče Vevče, organizirano bo strokovno vodstvo po soseski ob Zvezni ulici, posebna priložnost pa bo ogled palače Ustavnega sodišča, kjer boste поблиže spoznali eno manj znanih arhitekturnih del Jožeta Plečnika in njegovega učenca Franceta Tomažiča. Program festivala dopolnjujejo tematski arhitekturni sprehodi, tudi po območju nekdanjega industrijskega kompleksa Litostroj, po Fabianijevi Ljubljani pa vas bo popeljal Janez Koželj. Celoten program festivala bo od 25. marca na ohs.si, prijave na brezplačne ogled arhitekturnih projektov pa se odprejo v sredo, 8. aprila.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

CENTER

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

S Klubom rečnih kapitanov vas vabimo na čiščenje območja ob Gradaščici, Ljubljani in ob Gruberjevem kanalu.

11. aprila ob 9. uri

Zbirno mesto: pri Klubu rečnih kapitanov pod Prulskim mostom

ČRNUČE

Na Črnučah plešemo in pojemo

S KUD Svoboda Črnuče vas vabimo na prireditev Na Črnučah plešemo in pojemo. Nastopili bodo Folklorna skupina Črnučan', ki letos praznuje 10 let, ter gostujoči ljudski pevci in folklorne skupine.

16. aprila ob 18. uri

Dunajska cesta 367

GOLOVEC

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas na spomladansko čistilno akcijo naše okolice. Za vreče in rokavice bomo poskrbeli.

11. aprila ob 9. uri

Zbirna mesta:

parkirišče pred DSO,

parkirišče pred Bilečansko ulico 2,

pri Centru ČS Golovec,

pred Kulturnim domom Hrušica,

pred Zadružnim domom Bizovik

JARŠE

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas na spomladansko akcijo čiščenja okolice v naši četrti skupnosti.

11. aprila ob 9.00 in 9.30

Zbirna mesta:

pred Gasilskim domom Šmartno

ob Savi (ob 9. uri),

pred sedežem ČS Jarše in pred

Perčevo ulico 22 (ob 9.30)

MOSTE

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas, da tudi letos skupaj poskrbimo za urejeno in čisto okolje v naših soseskah. Poskrbeli bomo

za vreče in rokavice, z manjšimi pozornostmi pa tudi za dobro voljo. Za polno vrečo zbranih odpadkov boste prejeli sadiko rožic, pri DSO Fužine bodo na voljo palačinke, na Tržnici Moste pa tudi sladka presenečenja.

14. aprila ob 10. in 16. uri

Prevoz vreč in rokavic:

na Tržnici Moste (ob 10. uri),

pri DSO Fužine in Balinarskem

športnem društvu Fužine (ob 16. uri)

ROŽNIK

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas na tradicionalno čistilno akcijo na območju Rožnika in Rožne doline.

18. aprila ob 9. uri

Zbirno mesto: pri Gozdarskem inštitutu

ob križišču Kikljeve in Večne poti

SOSTRO

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas, da tudi letos skupaj poskrbimo za čisto in urejeno okolje v naši četrti skupnosti.

28. marec ob 8. uri (hriboviti

del) in ob 9. uri (nižinski del)

Zbirni mesti:

nekdanji sedež KS v Besnici,

Zadružni dom, Cesta II.

grupe odredov 43

ŠENTVID

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

Vabimo vas, da se pridružite spomladanski čistilni akciji naše okolice.

18. aprila ob 11. uri

Zbirno mesto: parkirišče nad

ragbi igriščem Oval v Guncijah

ŠIŠKA

Delavnice urjenja spomina

Društvo Senior vabi na brezplačne delavnice, na katerih boste trenirali spomin, krepili koncentracijo in spoznavali vaje za urjenje spomina. Za dodatne informacije

in prijave pokličite Donko Kovačič na številko 064 199 095.

1., 8. in 15. aprila ob 9. uri

Trg komandanta Staneta 8

ŠMARNI GORA

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

V sodelovanju s Turističnim društvom Šmarna gora - Tacen vas vabimo na spomladansko čistilno akcijo.

28. marca od 9. ure naprej

Zbirna mesta:

v Tacnu pred sedežem ČS

Šmarna gora, Pločanska 8,

v Gameljnah pri Mercatorju,

Srednje Gameljne 49,

v Šmartnem pri OŠ Šmartno pod

Šmarno goro, Cesta v Gameljne 7

TRNOVO

Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano

S TD Ljubljani Trnovo, ŠRD Bober, Invalidskim društvom Ilco Ljubljana, Kajak kanu klubom Ljubljana – Levi breg in drugimi lokalnimi društvi vas vabimo na spomladansko čistilno akcijo naše okolice in reke Ljubljanice.

28. marca med 9. in 10. uro,

začetek čiščenja ob 10. uri

Zbirno mesto: Kajak kanu klub Ljubljana

– Levi breg, Velika čolnarska 22

Novice, različne informacije in tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtih skupnostih na območju MOL so na voljo na **ljubljana.si/si/mestna-obcina/cetrne-skupnosti**.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Povezovanje daje super rezultate

Petindvajsetletnica Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) je odlična priložnost, da pogledamo onkraj institucionalnih okvirjev in odgovorimo na preprosto vprašanje: kakšna je njena vloga in kako vpliva na vsakdan prebivalcev 25 občin, ki skupaj tvorijo največjo in najbolj raznoliko regijo v državi?

Ljubljanska urbana regija je zanimiv skupek urbanega središča, naselij in podeželja ter s tem prostor, kjer se dnevno srečujejo različni interesi in potrebe. V stičišču tega prepleta RRA LUR deluje kot povezovalni člen med občinami, državo, znanostjo, gospodarstvom in evropskim prostorom.

RRA LUR vztrajno utira pot trajnostni mobilnosti. Na njenih strokovnih podlagah so v regiji zrasla parkirišča P+R, med vidnejšimi projekti, ki bodo zaživel v prihodnjih letih, pa je tudi mreža e-koles za javno izposajo. Ta bo omogočila boljšo prometno povezanost občin, prebivalcem pa ponudila

dostopno in okolju prijazno alternativo avtomobilu.

Na področju podjetništva agencija izvaja program PONI LUR, ki inovativnim idejam pomaga zrasti v uspešne podjetniške zgodbe. Posameznikom, ki se vključijo vanj, ponudijo štirimesečno zaposlitev, spodbudno okolje in vsa znanja za samostojno podjetniško pot. Do zdaj se je v programu kalilo več kot 200 nadobudnih posameznikov, več kot polovica pa se jih je odločila za samostojno podjetniško pot. Svoje izdelke in storitve izmenično ponujajo v Plečnikovih trafiki na Petkovškovem nabrežju 1, marca pa jih lahko obiščete v trgovini Centra Rog na Trubarjevi cesti 72. Med zanimivimi projekti krožnega gospodarstva in skupnostne rabe izstopa soustanovitev Knjižnice reči na Belokranjski ulici 6 v Savskem naselju.

A to so le nekatere izmed številnih pobud, ki so nastale v sodelovanju med občinami in drugimi partnerji v regiji. Delo RRA LUR je pogosto manj opazno kot njegovi rezultati, saj to poteka v obliki usklajevanj, priprave dokumentov in pridobivanja evropskih sredstev. Kot ob tem poudarja mag. Lilijana Madjar, direktorica RRA LUR: »Razvoj presega meje občin in političnih barv. Rezultati se pokažejo šele

na dolgi rok, vmes pa potrebujemo veliko vztrajnosti in podpore. V Ljubljanski urbani regiji res odlično sodelujemo za skupno dobro. Naše delo sicer poteka bolj v zakulisju, a njegove učinke prebivalke in prebivalci občutijo zelo neposredno, saj uživajo višjo kakovost življenja v sodobnejši, bolj zeleni in povezani regiji.«

V času hitrih sprememb in številnih izzivov je sposobnost sodelovanja še posebej dragocena, zato se RRA LUR dejavno vključuje v mednarodne projekte in evropske mreže. Njeni sodelavci tam pridobivajo znanja in izkušnje, ki jih prenašajo v domače okolje. S tem regijo umeščajo v širši evropski prostor in skrbijo, da dobre prakse najdejo pot tudi v naše občine. Petindvajset let je v razvoju prostora šele začetek daljše poti, a hkrati dovolj dolgo obdobje, da je razvidna moč skupne vizije. Ko občine delujejo povezano, regija postane več kot vsota svojih delov in gradi prostor premišljeno, z mislijo na kakovost življenja danes za jutri.

Projekte, ki jih načrtuje ali izvaja RRA LUR, lahko spremljate na **rralur.si**.

Naj bo naša Ljubljana še lepša.

Pridruži se tradicionalnemu
spomladanskemu čiščenju
med **22. marcem** in
22. aprilom ter pomagaj
ohraniti Ljubljano zeleno,
urejeno in prijazno za vse.

Več o akciji:

Akcija **Za lepšo Ljubljano** poteka
v sklopu projekta **Ljubljana na poti**
do ogljične nevtralnosti 2030.

Mestna občina
Ljubljana

